

DEMOGRAFSKE MJERE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE U 2025. GODINI ANALIZA STANJA

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo
demografije i useljeničtva

Demografske mjere
jedinica lokalne i
područne (regionalne)
samouprave u 2025. godini
ANALIZA STANJA

Izdavač:

Ministarstvo demografije i useljništva
Ulica grada Vukovara 23
10 000 Zagreb
URL - <https://mdu.gov.hr/>

Za izdavača:

Ivan Šipić, ministar

Autori:

Ljiljana Ratković
Goran Blagus
Silvia Altarac

Dizajn i grafička priprema:

Egg dizajn

Godina izdanja:

2025.

Naklada:

1500 primjeraka

ISBN/ISSN:

ISBN 978-953-8590-07-8

Tisak:

Stega Tisak d.o.o., Zagreb

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 001284105

Zagreb, 2025.

SADRŽAJ

1. UVOD	7
2. ODABRANI REZULTATI	11
2.1. Novčane potpore za djecu	11
2.2. Predškolski odgoj i obrazovanje	19
2.3. Obrazovanje i zdravstvo	37
2.4. Stambeno zbrinjavanje	49
3. OGRANIČENJA ISTRAŽIVANJA	53
4. PREPORUKE	54
5. ZAKLJUČAK	55
6. POPIS TABLICA I GRAFIKONA	57

UVODNA RIJEČ

Poštovane građanke i građani, predstavnici jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, dragi suradnici,

s ponosom vam predstavljamo Analizu stanja demografskih mjera koje Ministarstvo demografije i useljeništva provodi u suradnji s lokalnim i regionalnim jedinicama diljem Republike Hrvatske. Ova publikacija nije samo zbir podataka – ona je ogledalo zajedničkih napora, vizija i konkretnih koraka koje poduzimamo kako bismo stvorili društvo u kojem je obitelj temelj, a demografska revitalizacija strateški prioritet.

U vremenu kada se suočavamo s izazovima iseljavanja, starenja stanovništva i promjenama u obiteljskim strukturama, lokalne zajednice pokazuju iznimnu snagu i kreativnost. Od novčanih potpora za rođenje djeteta, preko ulaganja u predškolski odgoj, obrazovanje i zdravstvo, pa sve do mjera stambenog zbrinjavanja – jasno je da demografska politika u Republici Hrvatskoj živi na terenu, u općinama, gradovima i županijama koje prepoznaju važnost ulaganja u ljude.

Ove godine bilježimo odličan odaziv na anketni upitnik – čak 569 jedinica dostavilo je podatke, što potvrđuje rastuću svijest o važnosti praćenja i evaluacije demografskih mjera. Zahvaljujem svima koji su sudjelovali u ovom procesu, jer bez predanosti i transparentnosti ne bismo mogli izgraditi ovako sveobuhvatnu sliku stanja.

Ministarstvo će i dalje biti vaš partner – u prikupljanju podataka, savjetovanju, razmjeni dobrih praksi i osmišljavanju novih mjera. Naša mrežna platforma Demografija.info ostaje otvorena za sve koji žele istraživati i uspoređivati.

Neka ova analiza bude poticaj za daljnje djelovanje, ali i priznanje svima koji već godinama ulažu u budućnost Republike Hrvatske – u djecu, obitelj i zajednicu.

Ivan Šipić
Ministar demografije i useljeništva

Ivan Šipić
Ministar demografije i useljeništva

1. UVOD

Ministarstvo demografije i useljeništa i ove godine nastavlja s redovitim prikupljanjem podataka o demografskim mjerama koje provode jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu JLP(R)S). Ciljevi ovog prikupljanja podataka su višestruki:

- informiranje građana o demografskim mjerama dostupnim u njihovim zajednicama, kao i u drugim jedinicama samouprave,
- poticanje razmjene iskustava i primjene dobrih praksi među općinama, gradovima i županijama,
- omogućavanje pristupa relevantnim i strukturiranim podacima koji su od značaja za analize, evaluacije i znanstvena istraživanja u području demografske politike.

Tijekom 2025. godine, odaziv na upitnik bio je izuzetno pozitivan, s 569 zaprimljenih ispunjenih upitnika. Sve županije i gradovi pravovremeno su dostavili tražene podatke, dok je kod općina odgovor izostao u samo sedam slučajeva. Kao i prethodnih godina, proces prikupljanja podataka započeo je početkom siječnja i trajao je do kraja svibnja 2025. godine.

Tablica 1. Anketni odaziv jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2025. godini ¹

	Općine	Gradovi	Županije
Broj jedinica	428	128	21
Broj jedinica koje su popunile anketu	421	128	21
Stopa anketnog odaziva	98 %	100 %	100 %

¹ Za 2025. godinu nedostaju podaci od općina: Bale-Valle, Civljane, Privlaka, Staro Petrovo Selo, Trpanj, Tučepi i Krapinske Toplice.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dostavljale su odgovore putem anketnog upitnika izrađenog u alatu Microsoft Forms, kojim su pristupale putem poveznice dostavljene e-poštom. Analiza je izrađena na temelju podataka dostavljenih od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. U slučajevima gdje su uočena veća odstupanja i nelogičnosti, jedinice su kontaktirane radi provjere, no i dalje postoji mogućnost određenih odstupanja ili netočnosti u prikazanim podacima. U analizi su obuhvaćene one jedinice koje provode određene mjere ili programe, dok jedinice koje ih ne provode nisu uključene u izračune. U slučajevima gdje se navodi usporedba s 2024. godinom, podaci se odnose na rezultate prikupljene u okviru prošlogodišnjeg istraživanja, koji su dostupni na mrežnim stranicama Ministarstva.

Uz sažeto izvješće pod nazivom Analiza stanja – Demografske mjere jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2025. godini, Ministarstvo je objavilo i sveobuhvatan skup podataka za svaku pojedinu jedinicu. Ovi detaljni podaci dostupni su javnosti na službenim mrežnim stranicama Ministarstva demografije i useljništva, u obliku Excel dokumenta s tabličnim prikazom mjera koje su provedene tijekom promatranog razdoblja.

Pozivamo sve jedinice da nas u slučaju nadopuna i dodatnih pitanja slobodno kontaktirate na adresu elektroničke pošte: demografskemjere@mdu.hr

2. ODABRANI REZULTATI

2.1. NOVČANE POTPORE ZA DJECU

Prvo uvođenje novčanih potpora

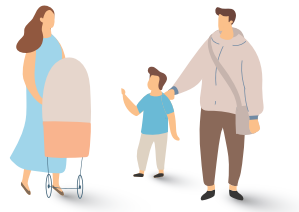
Podaci o prvom uvođenju novčanih potpora za rođenje djeteta prikupljeni su putem upitnika iz 2023. godine te ove godine nisu ponovno traženi. Prema tim podacima, općine i gradovi u Republici Hrvatskoj počeli su uvoditi prve potpore još tijekom 1990-ih godina, dok su Grad Zagreb i Osječko-baranjska županija bile među prvim županijama koje su takve mjere počele provoditi početkom 2000-ih. Najintenzivnije razdoblje uvođenja potpora bilo je između 2005. i 2009. godine, nakon čega je broj novih jedinica koje uvode ovu mjeru počeo postupno opadati. Obrazac prema kojem visina potpore raste s povećanjem broja rođene djece i dalje je prisutan kod općina, gradova i županija.

Novčane potpore u 2025. godini

U usporedbi s podacima o prvom uvođenju novčanih potpora te isplata u 2024. godini, u 2025. godini zabilježen je porast broja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje osiguravaju financijsku potporu prilikom rođenja djeteta.

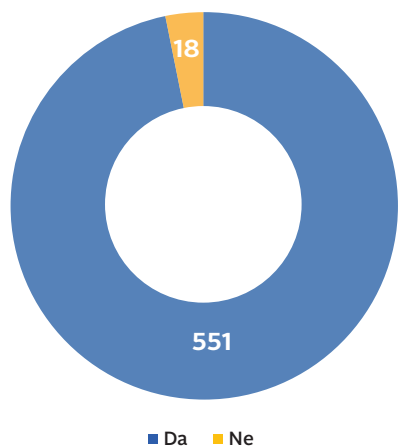
Prema rezultatima anketnog upitnika, gotovo 100 % općina i gradova uključenih u istraživanje isplaćuje određeni iznos roditeljima kao oblik novčane potpore pri rođenju djeteta. Iako je u 2024. godini šest općina nije provodilo ovu mjeru, isti broj općina nije uveo mjeru ni u 2025. godini. Posebno je značajno istaknuti kako svi gradovi na nacionalnoj razini isplaćuju novčanu potporu za rođenje djeteta, što predstavlja snažan pozitivan signal u kontekstu lokalne demografske politike.

S druge strane, županije i dalje u većini ne sudjeluju u isplatama ove vrste potpore. U 2025. godini 9 županija provodi isplatu sredstava za rođenje djeteta, dok 12 županija ne provodi tu mjeru – što je identičan omjer kao i prethodne godine.

Grafikon 1. Broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje isplaćuju novčane potpore za rođenje djeteta

Isplaćuje li vaša jedinica novčanu potporu za rođenje djeteta?

Osim širenja mjere na veći broj jedinica, primijećeno je i povećanje prosječnih iznosa novčanih potpora koje se isplaćuju roditeljima u općinama i gradovima. U usporedbi s 2024. godinom, gradovi bilježe veće relativno povećanje iznosa potpora u odnosu na općine.

Analiza trendova, temeljena na podacima koje su jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave pratile i bilježile od prvog uvođenja mjere do 2025. godine, pokazuje sljedeće promjene kod gradova:

- 274 % povećanja iznosa potpore za rođenje prvog djeteta
- 347 % povećanja za drugo dijete
- 557 % povećanja za treće dijete

Kod općina su zabilježeni sljedeći porasti:

- 221 % za prvo dijete
- 238 % za drugo dijete
- 261 % za treće dijete

Kada je riječ o županijama, bilježi se smanjenje prosječnog iznosa novčane potpore, prvenstveno zbog promjene u politici Grada Zagreba koji, kao jedinica s dvojnim statusom grada i županije, od 2025. godine isplaćuje jedinstveni iznos od 600 €, neovisno o rednom broju rođenja djeteta. Ova izmjena značajno utječe na ukupne statističke pokazatelje na razini županija.

Tablica 2. Usporedba prosječnog iznosa novčane potpore za rođenje djeteta prema jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave prilikom prvog uvođenja novčanih potpora i 2025. godine (€)

	Prvo dijete			Drugo dijete			Treće dijete		
	Prvo uvođenje	2025.	%	Prvo uvođenje	2025.	%	Prvo uvođenje	2025.	%
Općine	193 €	602 €	211 %	225 €	762 €	238 %	300 €	1.083 €	261 %
Gradovi	157 €	587 €	274 %	178 €	796 €	347 %	229 €	1.506 €	557 %
Županije	171 €	223 €	30 %	442 €	229 €	-48 %	819 €	308 €	-62 %

Usporedba podataka za 2024. i 2025. godinu jasno pokazuje nastavak uzlaznog trenda u visini novčanih potpora za rođenje djeteta koje isplaćuju jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Prosječni iznosi potpora u 2025. godini viši su u gotovo svim kategorijama, što dodatno potvrđuje opredjeljenost jedinica samouprave za jačanje demografskih mjera.

Konkretno, za prvo dijete zabilježeno je povećanje iznosa od 23 % u gradovima te 18,7 % u općinama. Kod drugog djeteta, potpore su porasle za 23 % u gradovima i 19 % u općinama, dok su za treće dijete potpore u gradovima porasle za 23 %, a u općinama za 18 %.

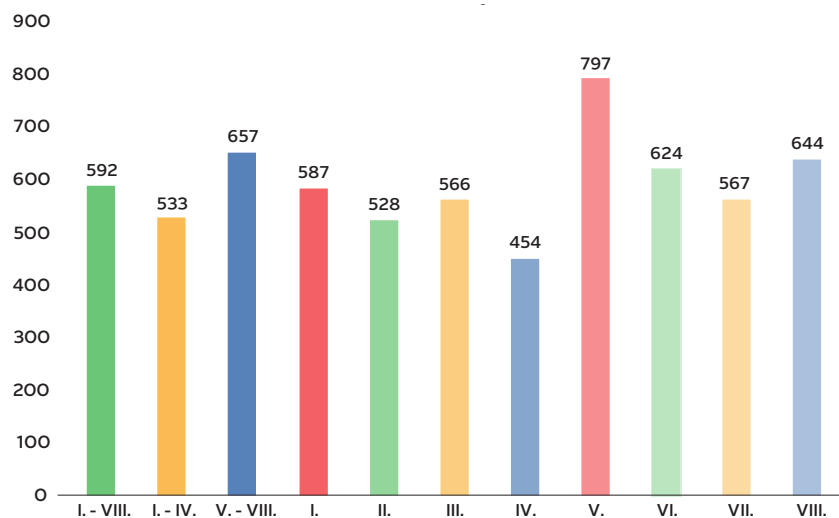
Ovi pokazatelji u potpunosti su u skladu s višegodišnjim kretanjima, budući da se kontinuirani rast iznosa potpora bilježi unatrag pet godina, koliko Ministarstvo sustavno prikuplja i analizira podatke o demografskim mjerama.

Tablica 3. Usporedba prosječnog iznosa novčane potpore za rođenje djeteta prema jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave između 2024. i 2025. godine (€)

	Prvo dijete			Drugo dijete			Treće dijete		
	2024.	2025.	%	2024.	2025.	%	2024.	2025.	%
Općine	507 €	602 €	19 %	638 €	762 €	19 %	913 €	1.083 €	19 %
Gradovi	477 €	587 €	23 %	643 €	796 €	24 %	1.221 €	1.506 €	23 %
Županije	99 €	223 €	125 %	112 €	229 €	104 %	218 €	308 €	41 %

Nadalje, kada se govori o iznosima financijske potpore prema indeksu razvijenosti, potrebno je istaknuti da najrazvijenije jedinice lokalne samouprave u 2025. godini, neovisno o redu rođenja djeteta, u prosjeku izdvajaju veće iznose potpore za rođenje djeteta. Najrazvijenije i srednje razvijene skupine (V. do VIII.) imaju u prosjeku veće potpore od slabije razvijenih skupina (I. do IV.). Unutar toga, jedinice koje pripadaju V. skupini indeksa razvijenosti izdvajaju iznadprosječne iznose u odnosu na ostale skupine. U 2024. godini prosječna novčana potpora za prvo dijete u Republici Hrvatskoj (I. do VIII.) iznosila je 495 €, dok je u 2025. godini porasla na 592 €, što pokazuje značajan rast.

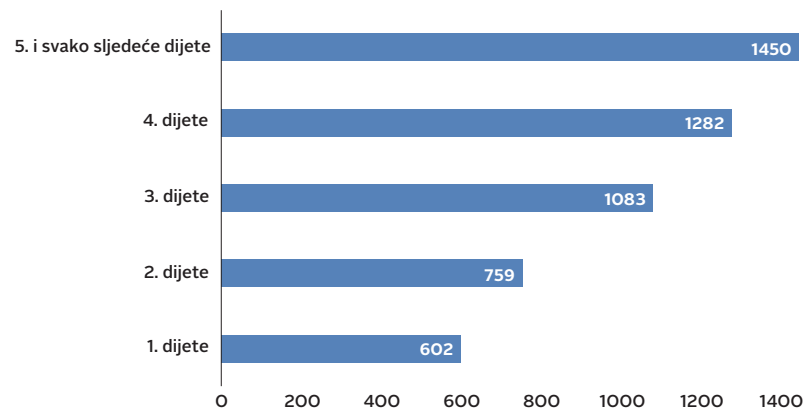
Grafikon 2. Prosječan iznos novčane potpore za rođenje prvog djeteta prema indeksu razvijenosti na razini Republike Hrvatske u 2025. godini (€)

Općine

Analiza podataka za 2025. godinu pokazuje da općine koriste progresivan model isplata novčanih potpora, gdje se iznos povećava s brojem rođene djece u obitelji. Kod rođenja prvog djeteta općine u prosjeku izdvajaju 602 €. Za drugo dijete prosječna potpora iznosi 759 €, za treće 1.083 €, a za četvrto dijete 1.282 €. Kod petog i svakog sljedećeg djeteta prosjek raste na 1.450 €. U usporedbi s 2024. godinom, prosječni iznos potpore povećan je za 100 €, neovisno o rednom broju djeteta. Ovaj trend ukazuje na snažniju usmjerenost manjih sredina, osobito ruralnih, na podršku većim obiteljima.

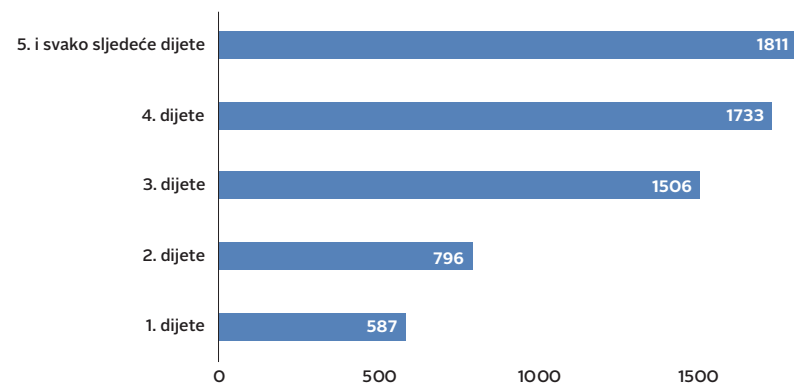
Grafikon 3. Prosječan iznos novčane potpore za rođenje djeteta u 2025. godini (€): općine

Gradovi

Gradovi također u većini slučajeva primjenjuju progresivan model novčanih potpora. Za prvo dijete u prosjeku izdvajaju 587 €, što je nešto manje nego u općinama. Kod drugog djeteta potpora raste na 796 €, dok za treće dijete iznosi značajnih 1.506 €. Za četvrto dijete prosjek doseže 1.733 €, što je najviši iznos među svim vrstama jedinica, a za peto i svako sljedeće dijete potpora iznosi 1.811 €. U odnosu na 2024. godinu, gradovi su u 2025. prosječno povećali potpore za prvo dijete za 115 €, za drugo za 160 €, za treće za 347 €, za četvrto za 428 €, a za peto i svako sljedeće dijete za 468 €. Najveća povećanja bilježe se kod višeg rednog broja djece, što dodatno potvrđuje progresivni model potpora.

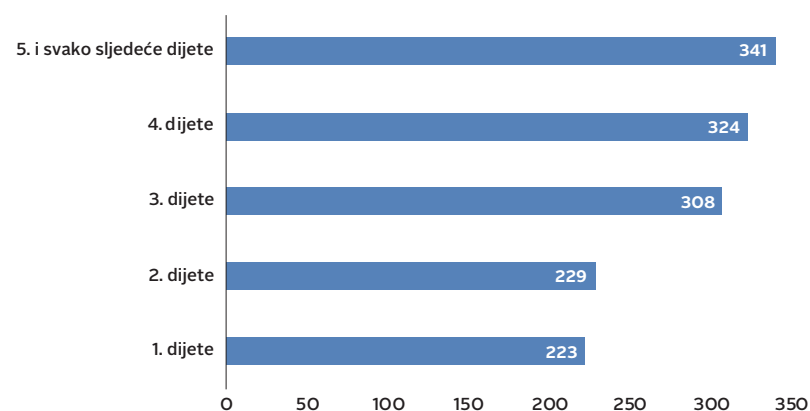
Grafikon 4. Prosječan iznos novčane potpore za rođenje djeteta u 2025. godini (€): gradovi

Županije

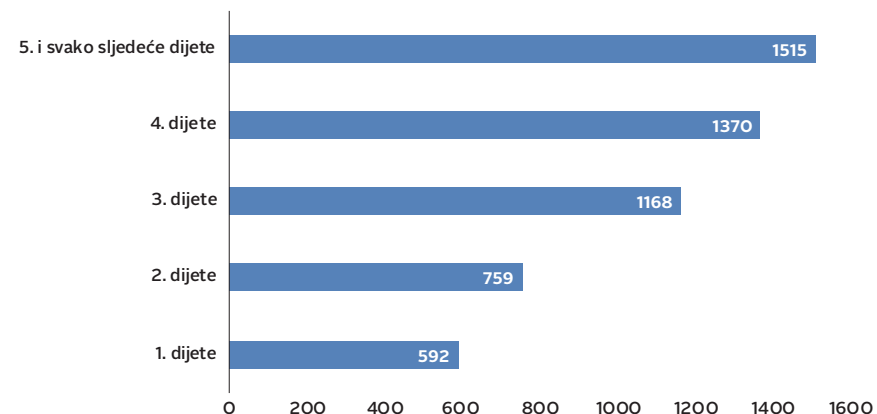
Županije također primjenjuju progresivan model u isplati novčanih potpora za rođenje djeteta, iako su prosječni iznosi i dalje znatno niži u usporedbi s gradovima i općinama. Za prvo dijete u prosjeku isplaćuju 223 €, dok se za drugo dijete bilježi tek blagi porast na 229 €. Kod trećeg djeteta iznos raste na 308 €, a za četvrto na 324 €. Za peto i svako naredno dijete prosječna potpora je 341 €, što upućuje na dosljedan, ali umjeren porast iznosa s povećanjem broja djece. U 2025. godini županije su u odnosu na 2024. godinu prosječno povećale potpore za prvo i drugo dijete za po 117 €, za treće dijete za 90 €, za četvrto za 86 €, te za peto i svako sljedeće dijete za 80 €. Najveća povećanja bilježe se kod prva dva djeteta, dok se kod višeg rednog broja djece nastavlja umjeren, ali stabilan rast, što potvrđuje progresivni karakter potpora.

Grafikon 5. Prosječan iznos novčane potpore za rođenje djeteta u 2025. godini (€): županije

Na razini Republike Hrvatske u 2025. godini prosječne novčane potpore za rođenje djeteta rastu s povećanjem broja rođene djece. Za prvo dijete u prosjeku se isplaćuje 592 €, za drugo 759 €, dok iznos za treće dijete doseže 1.168 €. Kod četvrtog djeteta prosječna potpora iznosi 1.370 €, a najviša, u iznosu od 1.515 €, dodjeljuje se za peto i svako sljedeće dijete.

Grafikon 6. Prosječan iznos novčane potpore za rođenje djeteta u 2025. godini (€): općine, gradovi i županije (Republika Hrvatska)

U usporedbi s 2024. godinom, potpore su u prosjeku porasle za prvo dijete 97 €, za drugo dijete za 127 €, za treće dijete za 192 €, za četvrto dijete za 228 € te za peto i svako sljedeće dijete za 254 €. Najveća povećanja bilježe se kod višeg rednog broja djece, što potvrđuje progresivan karakter sustava potpora. Ukupno gledano, prosječni iznos na nacionalnoj razini porastao je s 901 € u 2024. na 1.081 € u 2025. godini, što predstavlja rast od gotovo 20 %.

Detaljniji pregled svih iznosa prema jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave dostupan je u pratećem Excel dokumentu objavljenom na mrežnim stranicama Ministarstva, gdje su podaci prikazani u tabličnom obliku prema razini i vrsti potpore.

Na grafikonima 7 i 8 prikazane su jedinice lokalne samouprave koje izdvajaju najveće iznose novčanih potpora za rođenje djeteta, raspoređene prema rednom broju rođenja. Analiza jasno pokazuje da među jedinicama koje osiguravaju najizdašnije potpore su općine i gradovi iz dalmatinskih županija. Značajan udio takvih jedinica dolazi s otoka, obale i priobalnih područja, što se može djelomično povezati s višim prihodima iz lokalnih izvora, ponajprije zahvaljujući turizmu kao dominantnom gospodarskom sektoru.

Najviši iznosi po rednom broju rođenja u 2025. godini su sljedeći:

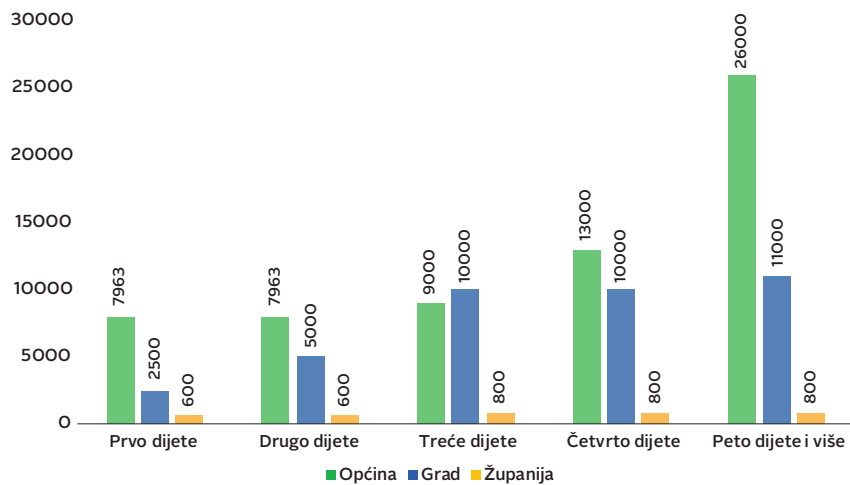
- Za prvo dijete, najveći iznos potpore među gradovima bilježi Grad Imotski s 2.500 €, dok među općinama prednjači Općina Sali s iznosom od 7.963 €.
- Za drugo dijete, Grad Imotski ponovno je vodeći među gradovima s 5.000 €, dok Općina Sali zadržava isti iznos i među općinama.

- Za treće dijete, Grad Imotski doseže maksimalnih 10.000 €, a među općinama Općina Poveljana preuzima vodstvo s potporom od 9.000 €.
- Za četvrto dijete, Grad Imotski zadržava iznos od 10.000 €, dok Općina Vir izdvaja 13.000 €.
- Za peto i svako sljedeće dijete, Općina Vir izdvaja najviši iznos zabilježen u dostavljenim odgovorima – čak 26.000 €.

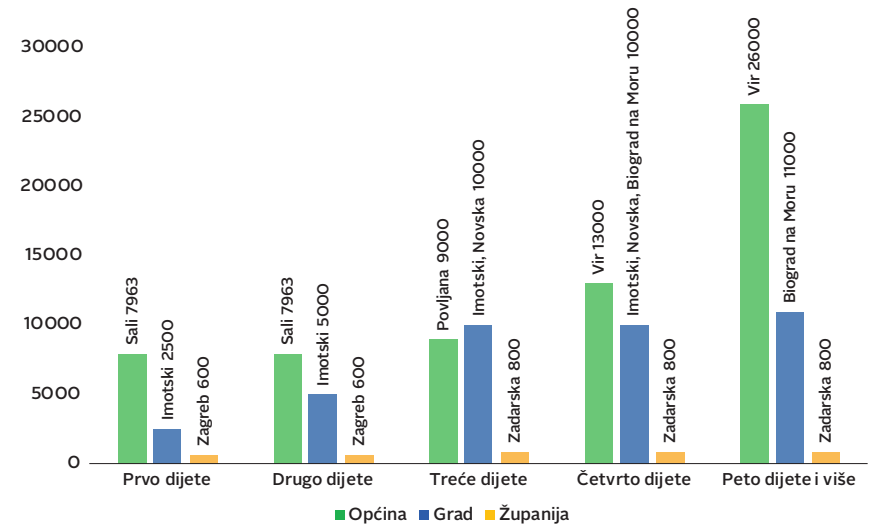
Važno je istaknuti da se navedeni iznosi u pravilu ne isplaćuju jednokratno, već se najčešće realiziraju u obliku obročne isplate tijekom pet ili više godina, čime se osigurava dugoročna podrška obitelji u ranom razvoju djeteta.

Ove demografske mjere, među kojima su potpore za rođenje djeteta najvidljivije, doprinose stvaranju poticajnog obiteljskog i lokalnog okruženja. Međutim, za cjelovito razumijevanje njihove učinkovitosti, potrebno je dodatno istražiti uzročno-posljedične veze između visine novčanih potpora i fertilitetnih pokazatelja, odnosno stvarnog utjecaja na odluke o rađanju djece.

Grafikon 7. Najveći iznos novčane potpore po djetetu u 2025. godini (€) na razini Republike Hrvatske

Grafikon 8. Prikaz JLP(R)S-ova koji izdvajaju najveće novčane potpore po djetetu u 2025. godini (€)

2.2. PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Prve organizacije programa predškolskog odgoja i obrazovanja

U upitniku za 2023. godinu postavljeno je pitanje o godini prvog organiziranja programa predškolskog odgoja na području pojedine jedinice lokalne samouprave. Prvi oblici organiziranog predškolskog odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj bilježe se već krajem 19. stoljeća. U to su se vrijeme ti programi provodili pod nazivima poput zabavišta, čuvališta i dječjih domova te su imali različite funkcije u skladu s tadašnjim društvenim i obrazovnim potrebama.

Značajan iskorak u sustavnom uređenju predškolskog odgoja dogodio se 1970. godine donošenjem prvog službenog *Programa odgojno-obrazovnog rada u dječjim vrtićima*, dok je 1997. godine usvojen prvi Zakon o predškolskom odgoju i naobrazbi, čime je dodatno formalizirana i standardizirana ova djelatnost.

U nastavku su prikazane jedinice lokalne samouprave koje su, prema dostavljenim podacima, među prvima započele s organizacijom programa predškolskog odgoja na svom području.

Tablica 4. Jedinice lokalne samouprave koje su prve organizirale programe predškolskog odgoja²

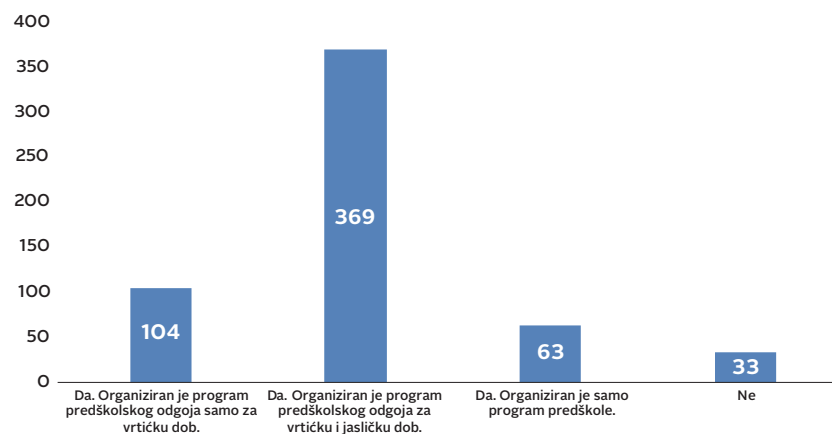
	Jedinica lokalne samouprave	Godina
1.	Pazin	1889.
2.	Cres	1897.
3.	Punat	1907.
4.	Omiš	1919.
5.	Opatija	1919.
6.	Hvar	1922.
7.	Novigrad-Cittanova	1925.
8.	Duga Resa	1926.
9.	Daruvar	1927.
10.	Križevci	1928.

Analiza podataka za 2025. godinu pokazuje da je većina jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave organizirala cjelovite programe predškolskog odgoja koji obuhvaćaju jasličku i vrtićku dob – takvih je čak 369 jedinica.

U 104 jedinice provodi se program za djecu vrtićke dobi, dok se u 63 jedinice organizira isključivo obvezni program predškole.

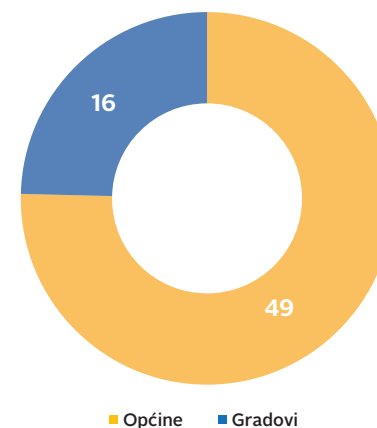
S druge strane, 33 jedinice još uvijek nemaju organiziran nijedan oblik predškolskog odgoja, što upućuje na potrebu daljnjeg ulaganja i razvoja dostupnosti ovih usluga, osobito u manjim i ruralnim sredinama.

Grafikon 9. Broj jedinica lokalne samouprave u kojima je organiziran program predškole u 2025. godini

U pedagoškoj godini 2024./2025. ukupno 65 jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osigurava novčane pomoći roditeljima djece koja nisu ostvarila pravo na upis u dječji vrtić zbog nedostatka mjesta. Od toga, takvu mjeru provodi 16 gradova i 49 općina.

Grafikon 10. Broj općina i gradova koje pružaju novčanu pomoć roditeljima djece koja nisu ostvarila pravo na upis u dječje vrtiće u 2024./2025. godini

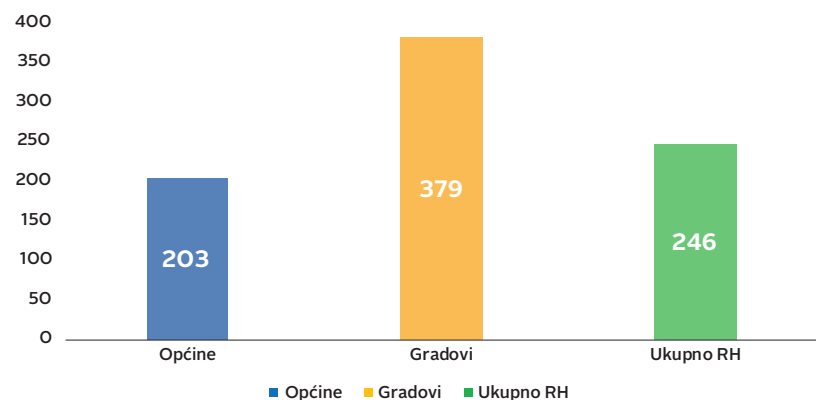
Prema prikupljenim podacima:

- Općine u prosjeku izdvajaju 203 €,
- Gradovi izdvajaju prosječno 379 €,
- Ukupan prosjek na razini Republike Hrvatske iznosi 246 €.

Ovi podaci ukazuju na razlike u fiskalnim kapacitetima i pristupima lokalnih jedinica, ali i na opći trend jačanja potpore roditeljima kroz alternativne demografske mjere. Isplata novčanih pomoći za djecu koja nisu upisana u vrtić postaje važan instrument ublažavanja posljedica nedostatka kapaciteta i pokazatelj nastojanja lokalne i regionalne samouprave da pruži podršku obiteljima s djecom.

² Postoje druge jedinice lokalne samouprave koje su ranije pokrenule programe predškolskog odgoja, ali takva informacija nije navedena u upitniku od strane jedinica lokalne samouprave. Po-teškoću stvara različito tumačenje ustanova i njihovih funkcija u začecima organiziranja programa predškolskog odgoja i obrazovanja

Grafikon 11. Prosječan iznos novčane pomoći koje daju JLS roditeljima djece koja nisu ostvarila pravo na upis u dječje vrtiće u 2024./2025. godini (€)

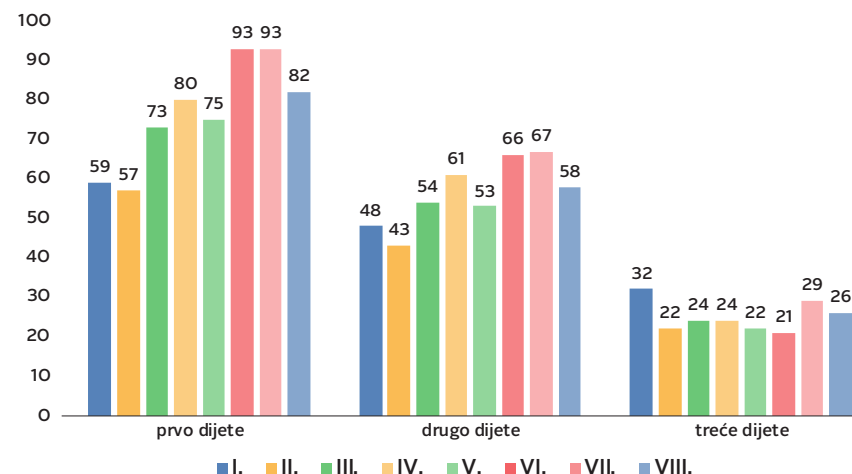
Cijena roditeljskog udjela u ekonomskoj cijeni dječjih vrtića i jaslica

U dijelu anketnog upitnika koji se odnosi na predškolski odgoj i obrazovanje, jedno od pitanja bilo je usmjereno na cijenu dječjih vrtića koju snose roditelji, odnosno na visinu roditeljskog udjela u ukupnoj ekonomskoj cijeni vrtića u 2025. godini.

Analizom dostavljenih podataka uočava se da roditeljski udio u prosjeku blago raste s porastom stupnja razvijenosti jedinica lokalne samouprave. Takav obrazac u potpunosti je u skladu s rezultatima iz 2024. godine, čime se potvrđuje kontinuitet i stabilnost u načinu određivanja razine participacije korisnika.

Posebnu pozornost kod prosječne cijene roditeljskog udjela u dječjim vrtićima zaslužuje kategorija trećeg djeteta, kod koje nije zabilježeno proporcionalno povećanje roditeljskog udjela u odnosu na indeks razvijenosti. Ovakvo odstupanje moguće je tumačiti kao rezultat dodatnih mjera potpore – poput subvencija ili oslobađanja od plaćanja – koje pojedine jedinice lokalne samouprave primjenjuju s ciljem demografske revitalizacije i poticanja obitelji sa više djece. Ovaj pristup, koji je u 2025. godini još izraženiji nego prethodne godine, može se ocijeniti kao izrazito pozitivan doprinos jačanju lokalne obiteljske politike.

Grafikon 12. Prosječna cijena roditeljskog udjela u dječjim vrtićima prema indeksu razvijenosti u 2024./2025. godini (€)

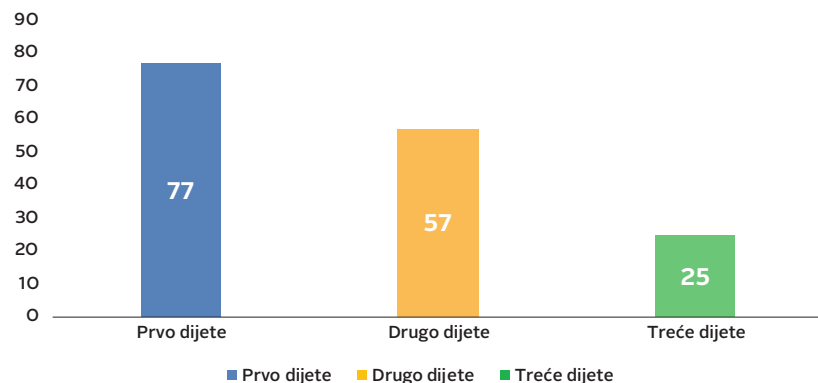

U usporedbi cijena dječjih vrtića, odnosno roditeljskog udjela u ekonomskoj cijeni, između jedinica lokalne samouprave, uočava se zanimljiv obrazac – cijene vrtića u općinama su u prosjeku više nego u gradovima. U 2025. godini, kao i prethodne godine, roditeljski udio u općinama za prvo dijete iznosi 78 €, dok se u gradovima bilježi pad cijene s 80 € u 2024. na 76 € u 2025. godini. Za drugo dijete, cijena u općinama se zadržava na 58 €, dok u gradovima pada na 55 € (u odnosu na 59 € u 2024. godini). Za treće dijete – u gradovima ona iznosi 17 € (u odnosu na 21 € u 2024.), dok je u općinama 28 €, što je također blago smanjenje u odnosu na prethodnu godinu kada je iznosila 29 €.

Usporedba s podacima iz 2024. godine pokazuje da su u 2025. godini cijene dječjih vrtića za svako dijete smanjene u gradovima. Ovi podaci ukazuju na trend jačanja potpore roditeljima kroz financijsko rasterećenje, osobito vidljiv u gradovima.

Udio roditelja u plaćanju dječjih vrtića u Republici Hrvatskoj za pedagošku godinu za 2024./2025. iznosi prosječno 77 € za prvo dijete, za drugo dijete 57 € i 25 € za treće dijete.

Grafikon 13. Prosječna cijena roditeljskog udjela u dječjim vrtićima prema jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2024./2025. godini (€) u Republici Hrvatskoj

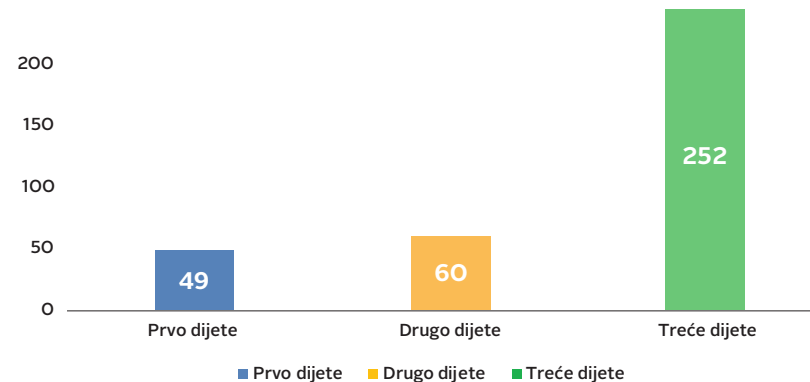

Važno je istaknuti da mnoge jedinice lokalne samouprave – kako općine, tako i gradovi – u potpunosti ukidaju roditeljski udio za sve ili barem treće i svako sljedeće dijete, čime dodatno potiču pozitivne demografske trendove. Uobičajena je praksa da se cijena vrtića progresivno smanjuje s povećanjem broja djece u obitelji, što u određenim sredinama rezultira potpunim oslobađanjem od plaćanja za treće dijete, a ponekad i za drugo.

Sve veći broj jedinica lokalne samouprave uvodi mjeru potpunog oslobađanja roditelja od plaćanja vrtića posebno za treće dijete. Prema podacima za 2025. godinu, za prvo dijete vrtić je besplatan u 49 jedinica, dok je za drugo dijete iznos je nešto veći – 60 jedinica.

Najveće olakšice zabilježene su kod trećeg djeteta, gdje je čak 252 jedinica u potpunosti ukinulo roditeljski udio. Ovi pokazatelji potvrđuju trend usmjeren prema snažnijem demografskom poticanju većih obitelji i financijskom rasterećenju roditelja, osobito u općinama i sredinama koje žele zadržati mlade obitelji.

Grafikon 14. Broj jedinica u Republici Hrvatskoj u kojima roditelji ne plaćaju vrtić za prvo, drugo i treće dijete u 2025. godini

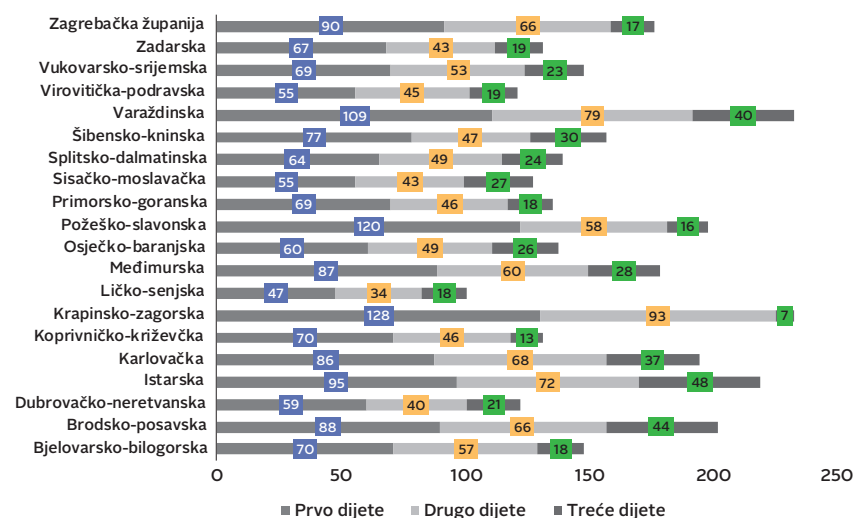
Usporedba cijena dječjih vrtića prema županijama pruža dodatni uvid u prostorne razlike u visini roditeljskog udjela te omogućuje prepoznavanje regionalnih obrazaca u postupku financiranja predškolskih ustanova. U odnosu na 2024. godinu, u 2025. nije došlo do značajnih promjena u poretku pet najpovoljnijih i pet najskupljih županija. Analizom podataka o roditeljskom udjelu za prvo dijete, vidljivo je da jedinice lokalne samouprave s područja Krapinsko-zagorske županije i dalje bilježe najvišu prosječnu cijenu usluge – 128 €. U 2025. godini istoj se razini pridružuje i Varaždinska županija, koja prosječno izdvaja 109 € za prvo dijete, čime se svrstava u sam vrh po visini roditeljskog udjela.

Zanimljiv kontrast predstavlja činjenica da upravo Krapinsko-zagorska županija, unatoč najvišoj prosječnoj cijeni za prvo dijete, bilježi najnižu cijenu za treće dijete – samo 7 €, što ukazuje na snažnu demografsku orijentaciju prema obiteljima sa više djece. Sljedeće županije s relativno visokim prosječnim cijenama su: Istarska, Požeško-slavonska, Karlovačka i Brodsko-posavska županija. S druge strane, najniže prosječne cijene dječjih vrtića bilježe jedinice lokalne samouprave s područja Ličko-senjske županije, gdje roditelji za prvo dijete u prosjeku izdvajaju 33 €. Iza nje slijede: Virovitičko-podravska, Dubrovačko-neretvanska i Sisačko-moslavačka županija.

Jedan od mogućih razloga ovakvih razlika leži u strukturi samih programa – u manje razvijenim županijama značajno je zastupljen poludnevni program, dok su u razvijenijim sredinama prisutniji cjelodnevni, dvosmjenski ili produženi programi, čija je ekonomska cijena viša. Time se djelomično može objasniti niža razina roditeljskog udjela u manje razvijenim regijama.

Grad Zagreb u ovoj analizi izdvojen je iz prosjeka, budući da specifična struktura subvencija i model obračuna roditeljskog udjela onemogućuju utvrđivanje prosječne cijene. Naime, Grad Zagreb kombinira prihodovni cenzus i popuste prema redu rođenja djeteta, što ga čini jedinstvenim primjerom u Republici Hrvatskoj. Tako roditelji u Zagrebu za drugo dijete plaćaju 25 % nižu cijenu, dok su za treće i svako daljnje dijete potpuno oslobođeni plaćanja roditeljskog udjela u redovitom programu.

Grafikon 15. Prosječna cijena roditeljskog udjela u dječjim vrtićima prema županijama u 2024./2025. godini (€)

Upitnik je odvojeno obradio cijene programa dječjih vrtića (za djecu u dobi od 4 do 6 godina) te jasličkih programa (za djecu od 1 do 3 godine), što omogućuje detaljniju analizu i usporedbu visine roditeljskog udjela u različitim vrstama programa.

Prikazom prosječnih cijena prema županijama uočava se nekoliko ključnih zapažanja. Opći trend pokazuje da je prosječna cijena vrtića za prvo dijete uvijek najviša. Za drugo dijete cijena je niža, dok je za treće dijete značajno smanjena, u nekim županijama gotovo simbolična (npr. Krapinsko-zagorska 7 €, Ličko-senjska 18 €). Ovaj obrazac sugerira postojanje progresivnog smanjenja cijene vrtića s povećanjem broja djece, što predstavlja oblik poticaja obiteljima s više djece.

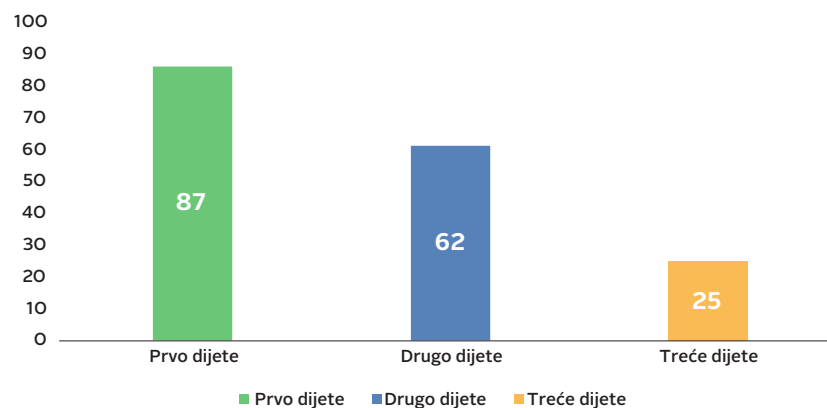
Najskuplje županije u prosjeku za prvo dijete su Krapinsko-zagorska (128 €) i Varaždinska (109 €), dok su Istarska (95 €) i Brodsko-posavska (88 €) također iznad prosjeka. S druge strane, najniže prosječne cijene zabilježene su u Ličko-senjskoj (47 €), Virovitičko-podravskoj (55 €) i Sisačko-moslavačkoj županiji (55 €).

Posebno se ističu Krapinsko-zagorska i Ličko-senjska županija po minimalnoj prosječnoj cijeni za treće dijete, što potvrđuje sustav poticaja za obitelji s više djece. Regionalno gledano, sjeverozapad Republike Hrvatske (Istarska županija, Krapinsko-zagorska županija, Varaždinska županija) bilježi više prosječne cijene vrtića, dok su Dalmatinske županije i Ličko-senjska županija znatno jeftinije. Zagrebačka županija za prvo dijete iznosi 90 €, što je relativno blizu prosjeku.

Prosječne cijene vrtića značajno variraju među županijama. Sustav smanjenja cijene za drugo i treće dijete jasno pokazuje potporu obiteljima s više djece, dok velike razlike između najskupljih i najjeftinijih županija vjerojatno odražavaju lokalne troškove života i dostupnost financijskih potpora.

Grad Zagreb je izdvojen s popisa budući da nije moguće napraviti prosječnu cijenu roditeljskog udjela obzirom da je jedan od rijetkih primjera jedinica lokalne i regionalne samouprave koja istovremeno daje popuste na uslugu dječjih vrtića na temelju prihodovnog cenzusa, kao i popuste prema redu rođenja djeteta (drugo, treće i svako sljedeće) Za drugo dijete iste obitelji u redovitom programu roditelji plaćaju 25% manju cijenu dječjeg vrtića. Treće i svako daljnje dijete iste obitelji u redovitom programu - oslobađa se obveze sudjelovanja u cijeni programa.

Grafikon 16. Prosječna cijena roditeljskog udjela u jaslicama prema jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2024./2025. godini (€) u Republici Hrvatskoj

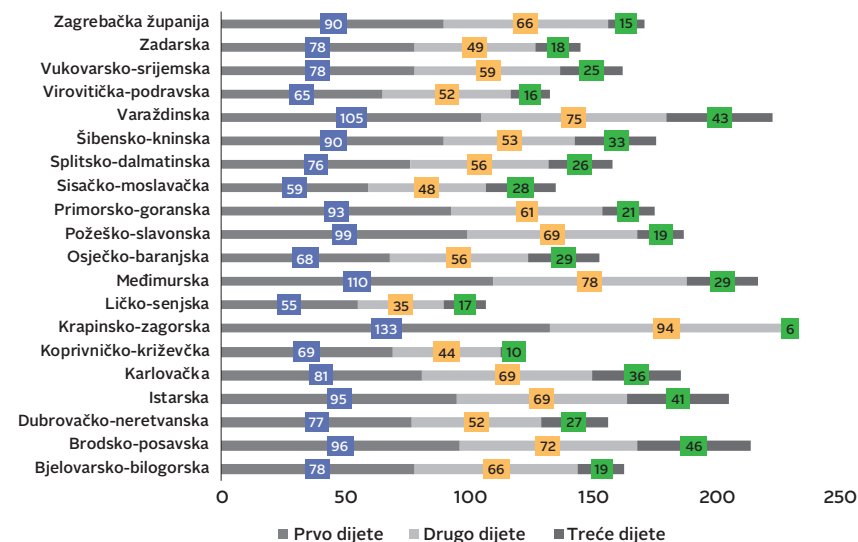
Prikaz prosječnih cijena jaslica po županijama pokazuje sličan obrazac kao i kod dječjih vrtića. Najviši roditeljski udio u 2025. godini zabilježen je u Krapinsko-zagorskoj županiji (133 €), koju slijede Međimurska županija (110 €) i Varaždinska županija (105 €). Ove županije time postavljaju viši standard troškova života i organizacije predškolskih ustanova u sjeverozapadnom dijelu Hrvatske.

Opći trend pokazuje da cijene jaslica, kao i kod vrtića, progresivno padaju s povećanjem broja djece u obitelji. Posebno se ističe simbolična cijena za treće dijete – svega 6 € u Krapinsko-zagorskoj te 10 € u Koprivničko-križevačkoj županiji – što potvrđuje jasnu usmjerenost politika prema poticanju većih obitelji i rasterećenju roditelja.

Velike razlike između najskupljih i najpovoljnijih županija ukazuju na snažan utjecaj lokalnih prioriteta i fiskalnih mogućnosti. Dok neke regije ulažu u snažno subvencioniranje većeg broja djece, druge održavaju više razine cijena, što rezultira značajnim regionalnim razlikama.

Kao i kod vrtića, Grad Zagreb nije uključen u usporedbu zbog specifičnog modela koji kombinira popuste prema prihodovnom cenzusu i prema redu rođenja djeteta. Tako roditelji u Zagrebu za drugo dijete plaćaju 25% nižu cijenu, dok je treće i svako daljnje dijete u potpunosti oslobođeno plaćanja.

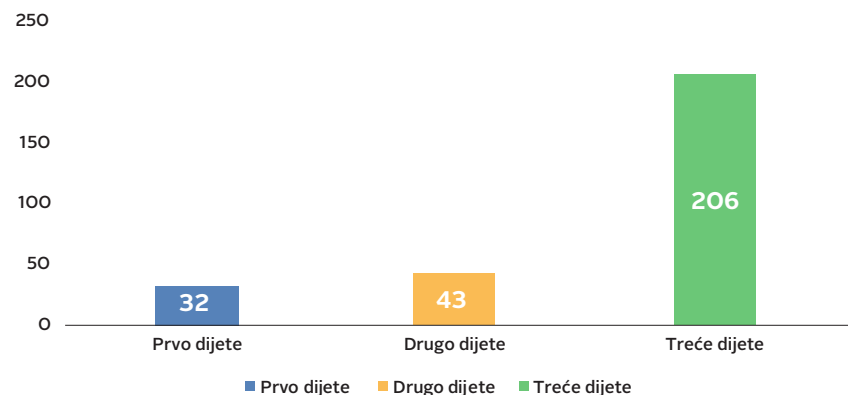
Grafikon 17. Prosječna cijena roditeljskog udjela u jaslicama prema županijama u 2024./2025. godini (€)

Mnoge jedinice lokalne samouprave uvode dodatne demografske mjere koje uključuju potpuno oslobađanje roditelja od plaćanja jaslica, što je posebno značajno s obzirom na visoke troškove ranog i predškolskog odgoja.

U 2025. godini, 32 jedinice u potpunosti financiraju jaslice za prvo dijete, 43 jedinice za drugo dijete, dok je za treće dijete čak 206 jedinica ukinulo roditeljski udio. Ovakva praksa jasno pokazuje napore lokalnih sredina da olakšaju roditeljstvo od najranije dobi djeteta, uz poseban fokus na poticaj većim obiteljima kroz konkretne financijske mjere.

Grafikon 18. Broj JLP(R)S-a u kojima roditelji ne plaćaju jaslice za prvo, drugo, treće dijete u pedagoškoj godini 2024./2025.

U anketnom je upitniku jedno od pitanja bilo usmjereno na kriterije za ostvarivanje umanjenja cijene usluge dječjeg vrtića za drugo, treće i svako sljedeće dijete. Konkretno, pitalo se primjenjuje li se to umanjenje isključivo na djecu iz iste obitelji koja istovremeno pohađaju vrtić ili se popust ostvaruje ovisno o ukupnom broju djece u obitelji, neovisno o istovremenom upisu.

Kako se i moglo očekivati, većina jedinica lokalne samouprave koje omogućuju umanjenje cijene – njih 61 % ili 348 jedinica – primjenjuje popust isključivo kada više djece iz iste obitelji istovremeno pohađa dječji vrtić.

Posebno je važno istaknuti 8 % jedinica lokalne samouprave (odnosno 43 jedinica) koje primjenjuju povoljniji model – umanjenje se temelji na ukupnom broju djece u obitelji, neovisno o tome pohađaju li djeca vrtić u istom razdoblju. Ovakav pristup predstavlja značajnu potporu roditeljima i snažniju demografsku mjeru te bi ga u budućim razdobljima svakako trebalo aktivno promovirati i poticati kao dobru praksu na nacionalnoj razini.

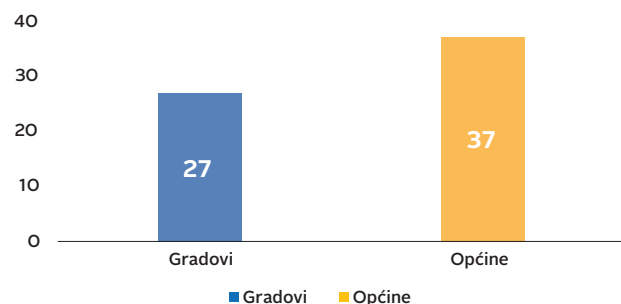
Tablica 5. Prikaz jedinica lokalne samouprave u kojima se umanjenje cijene usluge dječjeg vrtića ostvaruje ovisno o ukupnom broju djece u obitelji u 2025. godini

Županija	Općina/Grad
Bjelovarsko-bilogorska	Bjelovar
Dubrovačko-neretvanska	Orebić
Istarska	Funtana-Fontane, Pazin, Rovinj-Rovigno, Vrsar-Orsera, Sveti Lovreč
Karlovačka	Generalski Stol, Karlovac, Ozalj, Žakanje, Slunj
Koprivničko-križevačka	Đelekovac, Ferdinandovac, Sveti Petar Orehovec, Molve
Krapinsko-zagorska	Desinić, Radoboj
Ličko-senjska	Udbina, Senj
Medimurska	Čakovec, Mala Subotica, Prelog, Goričan
Primorsko-goranska	Dobrini, Opatija, Vinodolska Općina, Mošćenička Draga
Sisačko-moslavačka	
Splitsko-dalmatinska	Baška voda, Brela, Dugopolje, Gradac, Makarska, Kaštela
Šibensko-kninska	Drniš, Promina
Varaždinska	Ivanec, Sveti Ilija, Lepoglava
Vukovarsko-srijemska	Štitar
Zadarska	Povljana, Lišane Ostrovičke

U upitniku je bilo postavljeno i pitanje o visini novčane pomoći roditeljima djece koja nisu ostvarila pravo na upis u dječje vrtiće i jaslice zbog potpunosti kapaciteta u pedagoškoj godini 2024./2025.. Prema prikupljenim podacima ukupno 65 jedinica pruža novčanu pomoć s prosječnom cijenom od 246 € roditeljima čija djeca nisu ostvarila pravo na dječji vrtić.

Ipak, jedan od najvećih izazova i dalje ostaje nedostatak organizacije dvosmjenskog i/ili produženog rada dječjih vrtića. Prema rezultatima, svega 64 jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj trenutno osiguravaju vrtićki rad u dvije smjene, od čega su 27 gradova i 37 općina. Ovaj podatak jasno ukazuje na potrebu za daljnjim razvojem fleksibilnijih oblika rada u dječjim vrtićima, osobito u kontekstu usklađivanja radnih obveza roditelja s dostupnošću skrbi za djecu.

Grafikon 19. Broj jedinica lokalne samouprave koje osiguravaju rad dječjih vrtića u dvije smjene u 2025. godini

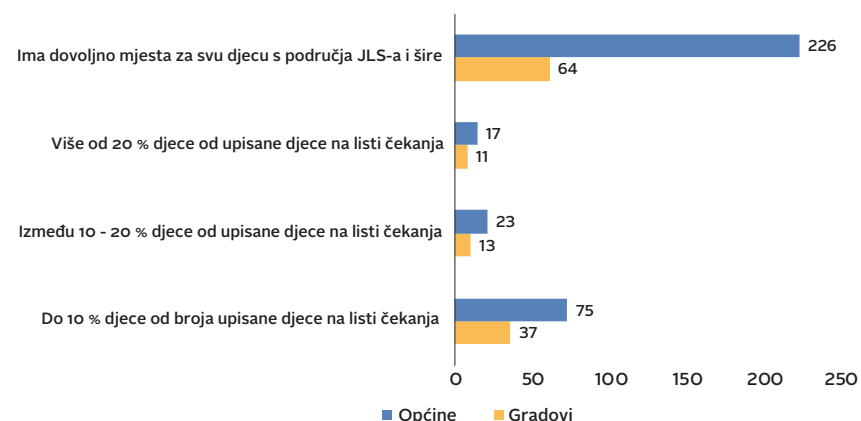
Liste čekanja i financiranje predškolske djelatnosti

U analizi broja djece koja su u pedagoškoj godini 2024./2025. ostala na listama čekanja za upis u dječje vrtiće, dominira odgovor: *“ima dovoljno mjesta za svu djecu s područja JLS-a i šire”*. Posebno se ističu općine, među kojima 226 njih navodi da imaju dovoljno kapaciteta za upis sve djece s vlastitog područja (i šire). Kod gradova, isti odgovor daje 64 jedinice, što također potvrđuje relativno povoljnu sliku dostupnosti predškolskih usluga u većem dijelu zemlje.

Drugi najčešće odabran odgovor bio je: *“do 10 % djece od broja upisane djece nalazi se na listi čekanja”*, što je prijavilo 75 općina i 37 gradova. Treća skupina odgovora odnosi se na situaciju gdje između 10 % i 20 % djece od ukupno upisanih ostaje na listi čekanja – takvih je 36 jedinica lokalne samouprave, a podaci su prikazani i u priloženom grafikonu. Najnepovoljniju situaciju prijavljuju 17 općina i 11 gradova, koje su navele kako se više od 20 % djece nalazi na listi čekanja, što upućuje na značajan manjak kapaciteta u tim sredinama.

Ovi podaci jasno pokazuju da većina jedinica lokalne samouprave, osobito općine, uspijevaju zadovoljiti potrebe roditelja, dok se manji broj gradova i općina i dalje suočava s izazovima nedostatnih kapaciteta, što zahtijeva dodatne infrastrukturne i organizacijske mjere.

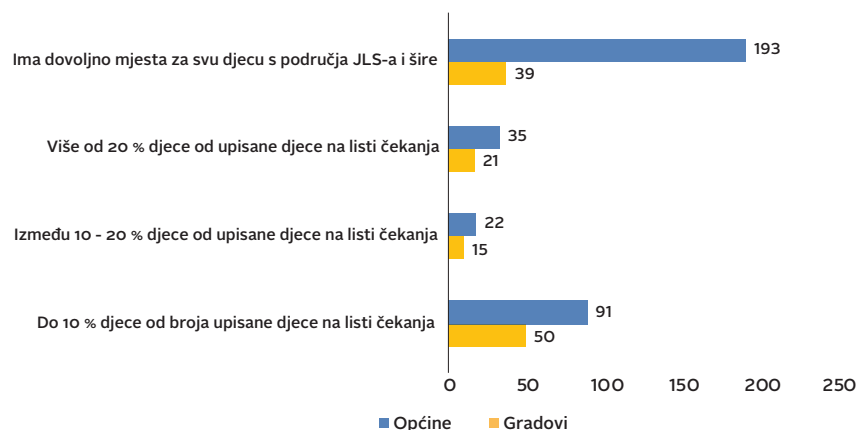
Grafikon 20. Broj jedinica lokalne samouprave prema postotku broja djece u dječjim vrtićima na listi čekanja u pedagoškoj godini 2024./2025.

Kada se promatraju odgovori koji se odnose na jasličke programe, situacija je neznatno drukčija. Kod općina je i dalje najzastupljeniji odgovor: *ima dovoljno mjesta za svu djecu s područja JLS-a i šire* na koji su odgovorili 193 općina i 39 gradova. Zatim 91 općina i 50 gradova su odgovorili: *do 10 % djece od broja upisane djece na listi čekanja*. Potom slijedi odgovor od 35 općina i 21 gradova da *više od 20 % djece na listi čekanja*. *Između 10-20 % djece od upisane djece na listi čekanja* broji 22 općine i 15 gradova.

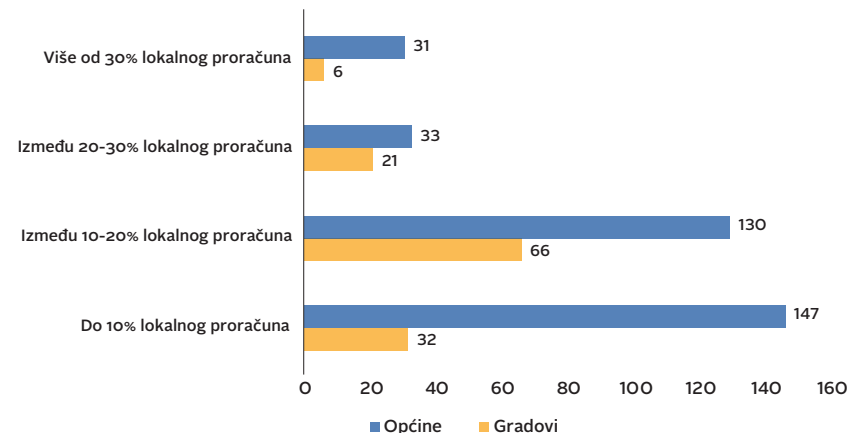
Kod programa predškolskog odgoja i obrazovanja (jaslice/dječji vrtić) može se zaključiti kako se veće poteškoće ostvaruju s upisom djece mlade dobi (1-3 godine) koja se upisuju u jaslice za razliku od starije djece (4-6 godina) koja se upisuju u dječje vrtiće. Ovi podaci su iznimno važni jer pravovremena uključenost u programe predškolskog odgoja značajno doprinosi cjelovitom razvoju djeteta.

Grafikon 21. Broj gradova i općina prema postotku broja neupisane djece jasličke dobi, a koja nisu ostvarila upis u pedagoškoj godini 2024./2025.

U usporedbi s prošlogodišnjim rezultatima, podaci iz 2024. godine pokazuju vidljiv porast ulaganja jedinica lokalne samouprave u predškolsku djelatnost, što predstavlja pozitivan pokazatelj jačanja svijesti o važnosti ranog i predškolskog odgoja u okviru lokalnih razvojnih politika. U 2022. godini čak 219 jedinica lokalne samouprave je izdvajalo do 10 % svog proračuna za potrebe predškolskog odgoja, dok u 2023. godini taj broj se smanjuje na 199, a 2024. godini se smanjuje na 179 broj jedinica. U 2024. godini više od 30 % proračunskih sredstava u predškolsku djelatnost ulaže 6 gradova i 31 općina, dok u rasponu od 20 do 30 % ulaže dodatnih 21 grad i 33 općine. Najveći broj jedinica i dalje se nalazi u kategoriji ulaganja između 10 i 20 % proračuna, što je slučaj kod 66 gradova i 130 općina.

Grafikon 22. Broj jedinica lokalne samouprave koje ulažu prema postotku lokalnog proračuna u predškolski odgoj i obrazovanje u 2024. godini

Uspješna organizacija i financiranje programa predškolskog odgoja i obrazovanja predstavlja veliki prioritet i izazov svih jedinica lokalne samouprave kako sada tako i u budućnosti. S tim u vezi, kao što je već poznato, programe predškolskog odgoja i obrazovanja uz ostale osnivače organiziraju i financiraju jedinice lokalne samouprave (općine i gradovi).

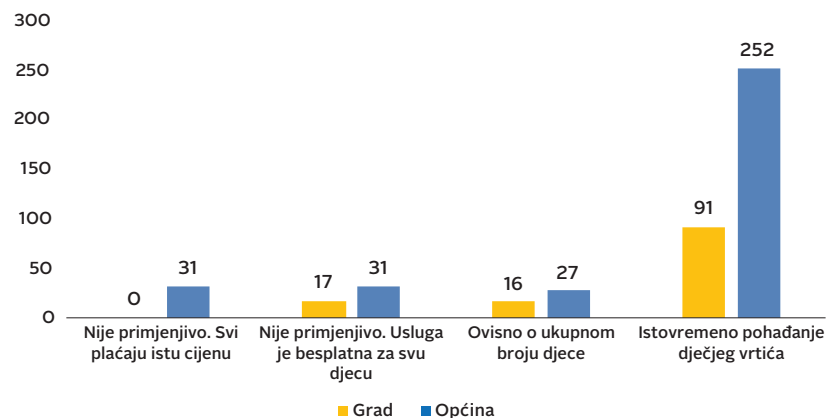
Umanjenje cijene dječjih vrtića

Jedno od pitanja u upitniku odnosilo se na kriterije za umanjeње cijene usluge dječjeg vrtića i jaslica za drugo, treće i svako sljedeće dijete. Pitanje je bilo usmjereno isključivo na one jedinice lokalne samouprave koje provode djelatnost predškolskog odgoja i obrazovanja. Prije analize konkretnih modela umanjeња, bilo je nužno izdvojiti jedinice koje ne primjenjuju umanjeње cijena, a koje su dale jedan od sljedećih odgovora:

1. „Nije primjenjivo – svi plaćaju istu cijenu“;
2. „Nije primjenjivo – usluga je besplatna za sve“.

Ove kategorije ukazuju na dva suprotna pristupa – jednaka cijena za sve korisnike bez obzira na broj djece, odnosno potpuno oslobađanje svih roditelja od plaćanja.

Grafikon 23. Broj jedinica lokalne samouprave koje provode programe predškolskog odgoja i obrazovanja i mjere umanjenja cijena vrtića i jaslica u 2025. godini

Kao što je prethodno istaknuto, najzastupljeniji model umanjenja cijene dječjih vrtića temelji se na istovremenom pohađanju vrtića više djece iz iste obitelji, što za roditelje predstavlja ponešto nepovoljniju opciju u usporedbi s modelom koji se temelji na ukupnom broju djece u obitelji, neovisno o istodobnom korištenju usluge. Takav pristup upućuje na prevladavajući fokus jedinica lokalne samouprave na operativne okolnosti, umjesto na širu demografsku potporu obiteljima.

7 % općina ne primjenjuje nikakvo umanjenje cijene, neovisno o broju djece u vrtiću, što se može ocijeniti kao nepovoljna praksa prema roditeljima, a koju bi jedinice lokalne samouprave trebale izbjegavati i revidirati u budućem razdoblju. S druge strane, pozitivne primjere predstavljaju jedinice lokalne samouprave koje su u 2025. godini u potpunosti oslobodile roditelje plaćanja usluge predškolskog odgoja i obrazovanja. Najviše takvih jedinica dolazi iz Osječko-baranjske županije (jedan grad i pet općina) te Primorsko-goranske županije (dva grada i četiri općine). Ukupno 17 gradova i 31 općina pruža besplatnu uslugu dječjih vrtića, što je značajan porast u odnosu na 2024. godinu, kada su 7 gradova i 25 općina nudili isti oblik potpore. Taj trend ukazuje na rastuću svijest o važnosti financijske dostupnosti ranog i predškolskog odgoja. Od navedenih jedinica koje imaju uslugu besplatnih vrtića iz tablice 6, njih 29 ima besplatnu uslugu i za dječji vrtić i za jaslice.

Tablica 6. Jedinice lokalne samouprave koje imaju besplatnu uslugu dječjih vrtića u 2025. godini

Županija	Općina/Grad
Bjelovarsko-bilogorska	Nova Rača
Brodsko-posavska	Gornja Vrba, Slavonski Brod
Dubrovačko-neretvanska	Ploče, Pojezerje, Smokvica
Istarska	Umag-Umago, Sveta Nedelja
Karlovačka	Saborsko
Koprivničko-križevačka	Gola, Kalinovac, Sokolovac
Ličko-senjska	Gospić, Karlobag
Osječko-baranjska	Belišće, Čeminac, Draž, Kneževi Vinogradi, Koška, Magadenovac
Požeško-slavonska	Čaglin
Primorsko-goranska	Baška, Brod Moravice, Cres, Čabar, Lopar, Mrkopalj
Sisačko-moslavačka	Dvor, Lipovljani, Sisak
Splitsko-dalmatinska	Okrug, Otok, Sinj, Šolta, Trilj, Vrljika
Šibensko-kninska	Biskupija
Virovitičko-podravska	Gradina
Vukovarsko-srijemska	Ivankovo, Nijemci
Zadarska	Biograd na Moru, Nin, Obrovac, Pag, Vir, Vrsi
Zagrebačka	Jastrebarsko, Velika Gorica

2.3. OBRAZOVANJE I ZDRAVSTVO

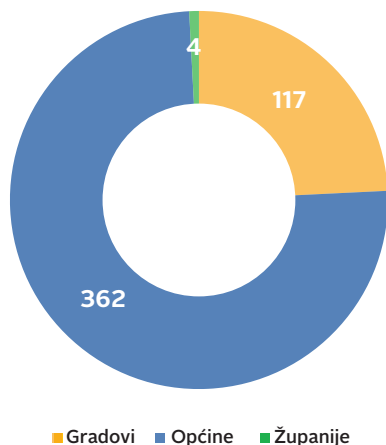
Udžbenici i radni materijali

Osim ključne uloge u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, jedinice lokalne i regionalne samouprave imaju značajne nadležnosti i u području osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja. Od školske godine 2019./2020. nabava udžbenika za osnovne škole u potpunosti je financirana iz državnog proračuna, čime je trošak za roditelje u tom segmentu uklonjen. Međutim, za srednje škole to nije slučaj, pa je u upitniku ispitano u kojoj mjeri jedinice sudjeluju u sufinanciranju nabave srednjoškolskih udžbenika.

U 2025. godini, kao i prethodne godine, 93 % gradova (117 gradova) sufinancira ove materijale, dok se među općinama bilježi povećanje – 362 općine ili 86 %, što je porast za dvije općine u odnosu na 2024. godinu.

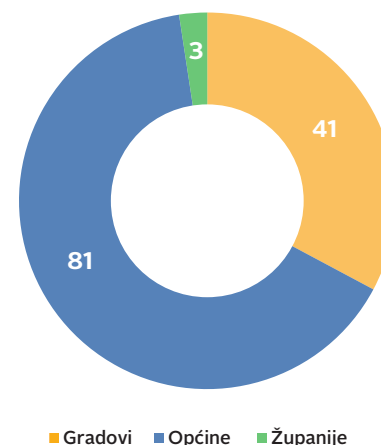
Ova praksa pokazuje dobar primjer koordinacije državne i lokalne razine vlasti, gdje lokalne jedinice nadopunjuju nacionalne mjere i time osiguravaju sveobuhvatniju podršku učenicima i njihovim obiteljima.

Grafikon 24. Broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje sufinanciraju kupnju radnih bilježnica i radnih materijala u osnovnim školama u 2025. godini

Sve veći broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prepoznaje važnost financijske podrške učenicima srednjih škola i njihovim obiteljima. U 2024. godini, nabavu školskih udžbenika za srednje škole sufinanciralo je 38 gradova (30 %) i 76 općina (18 %). Prema dostupnim podacima, u školskoj godini 2024./2025. se bilježi porast na 81 općina, 41 grad i 3 županije koje su uključene u financiranje nabave školskih udžbenika za srednjoškolce. Ove mjere, iako nisu zakonska obveza jedinica lokalne i regionalne samouprave, pokazuju snažnu volju lokalnih vlasti da doprinesu jednakosti u obrazovanju i rasterete kućne proračune. Financiranjem školskih udžbenika smanjuju se barijere za pristup obrazovanju i potiče veća uključenost učenika, osobito u sredinama s nižim socioekonomskim pokazateljima.

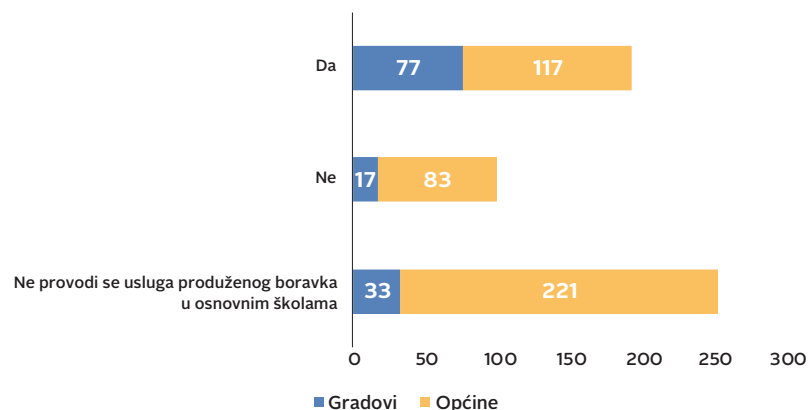
Grafikon 25. Broj JLP(R)-a koje financiraju kupnju školskih udžbenika za srednje škole u 2025. godini

U skladu s *Odlukom o kriterijima i načinu financiranja, odnosno sufinanciranja troškova prehrane za učenike osnovnih škola za drugo polugodište školske godine 2024./2025.*, svi učenici koji redovito pohađaju osnovnu školu ostvaruju pravo na financiranje ili sufinanciranje školskih obroka u iznosu od 1,33 € po danu, što financira Vlada Republike Hrvatske. Uz prehranu, značajan segment skrbi o djeci u osnovnim školama čini i produženi boravak. Prema podacima za 2025. godinu, produženi boravak sufinancira 77 gradova i 117 općina. Županije Dubrovačko-neretvanska, Krapinsko-zagorska, Osječko-baranjska, Sisačko-moslavačka, Splitsko-dalmatinska, Varaždinska, Virovitičko-podravska, Zagrebačka također sufinanciraju produženi boravak u osnovnim školama, dok 12 županija ne sufinancira navedenu uslugu, a Koprivničko-križevačka županija je jedina koja ne provodi uslugu produženog boravka u osnovnim školama.

Važno je istaknuti da u odnosu na 2024. godinu nema značajnijih promjena u udjelima lokalnih jedinica koje osiguravaju ovu uslugu, što ukazuje na stabilnost financiranja i organizacije produženog boravka na lokalnoj razini.

Grafikon 26. Broj jedinica lokalne samouprave koje sufinanciraju troškove produženog boravka u osnovnim školama u 2025. godini

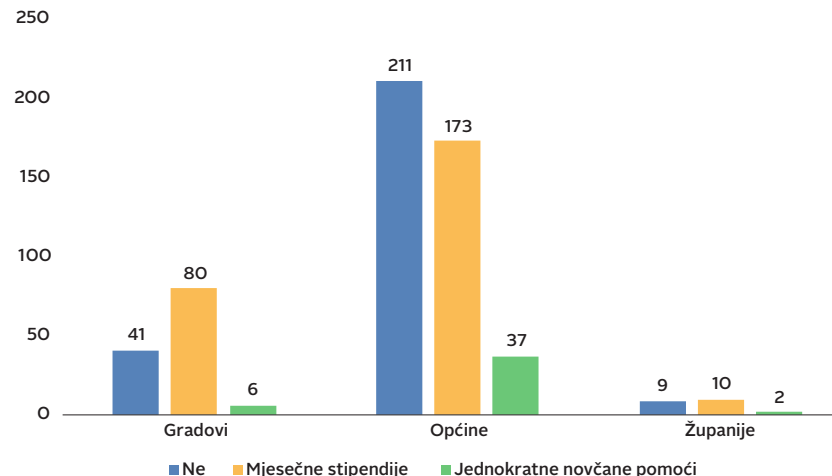

Učeničke i studentske stipendije

Dodjela učeničkih i studentskih stipendija široko je prihvaćena praksa među jedinicama lokalne i regionalne samouprave. Učeničke mjesečne stipendije u 2025. godini dodjeljuje 80 gradova, 173 općina i 10 županija.

Iako dio općina ne provodi formalne natječaje za stipendiranje, uglavnom zbog ograničenih proračunskih sredstava ili manjeg broja studenata, mnoge među njima nastoje očuvati podršku kroz isplatu jednokratnih novčanih pomoći studentima. 37 općina dodjeljuje jednokratne novčanu pomoć učenicima, a jednaku uslugu financira 6 gradova i 2 županije.

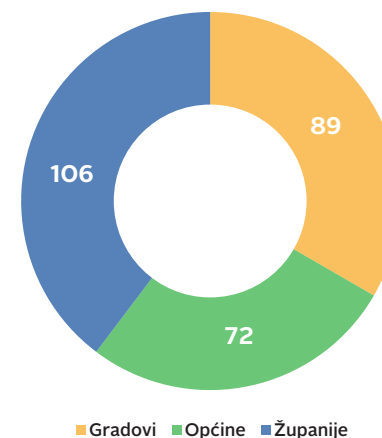
Grafikon 27. Broj JLP(R)S koje dodjeljuju učeničke stipendije u 2025. godini

Analiza prosječnih mjesečnih iznosa učeničkih stipendija u pedagoškoj godini 2024./2025. pokazuje određene razlike među jedinicama lokalne samouprave. Općine u prosjeku izdvajaju 72 €, gradovi prosječno 89 €, dok županije dodjeljuju 106 € mjesečno po učeniku.

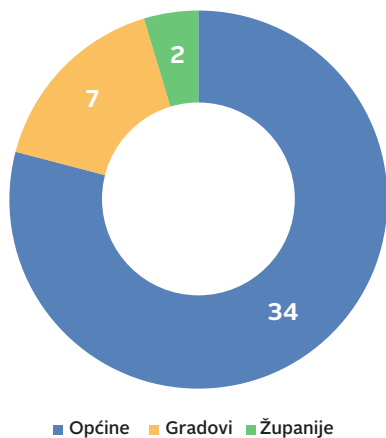
Ovi podaci ukazuju na to da manja sredina – osobito općine – u prosjeku izdvaja veće iznose za stipendiranje učenika, što može biti povezano s nastojanjem da se dodatno potakne obrazovanje mladih i smanji njihovo iseljavanje u veće gradove.

Grafikon 28. Prosječni mjesečni iznos stipendije po učeniku na razini Republike Hrvatske u 2025. godini (€)

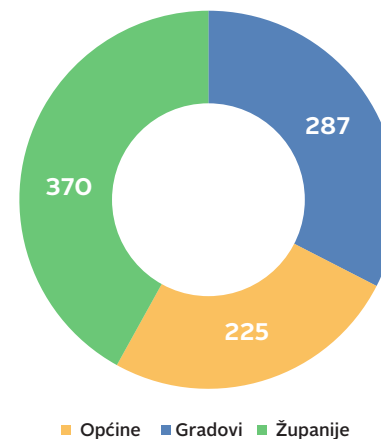
Jednokratne novčane pomoći učenicima, iako manje zastupljene u odnosu na druge oblike obrazovne potpore, ipak su prisutne u praksi dijela jedinica lokalne samouprave. Prema dostupnim podacima, ovu vrstu pomoći isplaćuje 34 općine, 7 gradova te 2 županije.

Grafikon 29. Broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje isplaćuju jednokratnu novčanu pomoć učenicima u 2025. godini

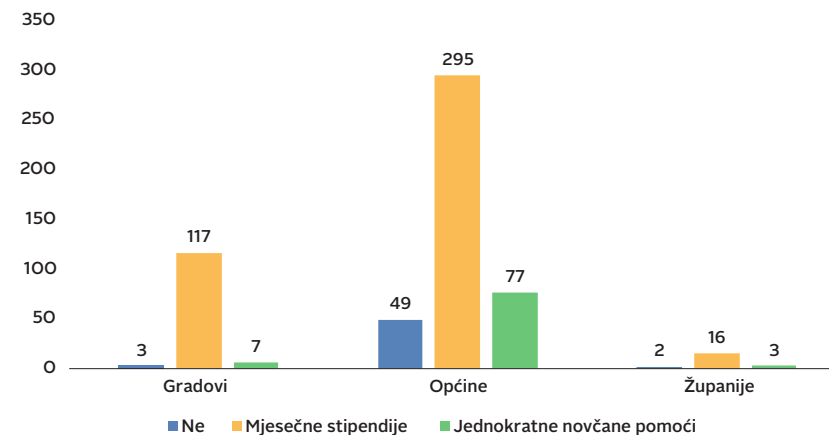
Prema podacima za 2024./2025. godinu, prosječni iznos jednokratne novčane pomoći učenicima varira ovisno o vrsti jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave. Županije koje isplaćuju novčanu pomoć je u prosjeku 370 €, što je najviši iznos među svim jedinicama. Općine koje isplaćuju slijede s prosječnim iznosom od 287 €, dok gradovi izdvajaju 225 €. To ukazuje na ujednačenost u pristupu među jedinicama, uz blagu prednost županijskih ulaganja, čime se potvrđuje kontinuirana podrška učenicima kroz različite oblike financijske pomoći u obrazovanju.

Grafikon 30. Prosječni iznos jednokratne novčane pomoći učenicima koje isplaćuju JLP(R)S-ovi u 2025. godini (€)

Studentske stipendije prisutne su u još većoj mjeri – u 2025. godini dodjeljuje ih 16 županija, 116 gradova i 295 općina. Isto tako jednokratnu novčanu pomoć studentima dodjeljuje 77 općina, 7 gradova i 2 županije.

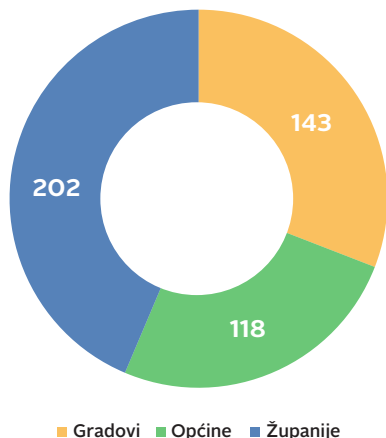
Grafikon 31. Broj JLP(R)S-a koje dodjeljuju studentske stipendije u 2024./2025. godini

Podaci za 2024./2025. godinu pokazuju značajne razlike u visini prosječnih mjesečnih studentskih stipendija među jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. Županije izdvajaju najviši prosječni iznos, i to 202 € mjesečno, što ukazuje na snažan fokus na visoko obrazovanje na regi-

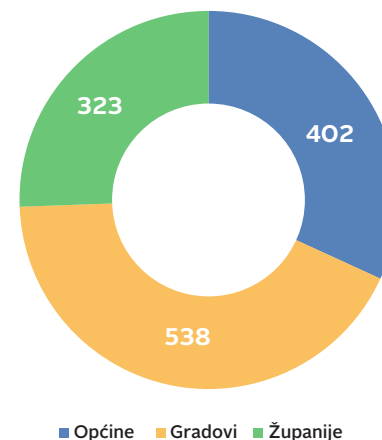
onalnoj razini. Općine u prosjeku isplaćuju 118 €, dok gradovi daju prosječno 143 € mjesečno po studentu. Ove razlike ukazuju na različite prioritete i mogućnosti pojedinih jedinica u potpori studentskoj populaciji te naglašavaju važnost strateškog planiranja stipendijskih politika u cilju osiguravanja jednakih obrazovnih prilika.

Grafikon 32. Prosječni mjesečni iznos stipendije po studentu koje isplaćuju JLP(R)S-ovi u 2024./2025. godini (€)

U akademskoj godini 2024./2025. jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave nastavljaju s praksom isplate jednokratnih novčanih pomoći studentima. Najizdašnije su gradske uprave, koje prosječno isplaćuju 538 € po studentu. Općine slijede s prosječnim iznosom od 402 €, dok županije izdvajaju nešto manje, 323 €. Ovi podaci upućuju na razlike u proračunskim mogućnostima, ali i u prioritetima pojedinih sredina. Ipak, prisutnost svih razina samouprave u ovoj mjeri potvrđuje sve širu svijest o važnosti podrške visokom obrazovanju mladih, kao temelju dugoročne društvene i demografske stabilnosti.

Grafikon 33. Prosječni iznos jednokratne novčane pomoći studentima koji isplaćuju JLP(R)S-ovi u 2024./2025. godini (€)

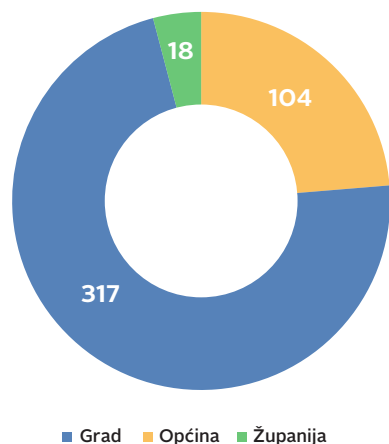

Zbog složenosti sustava dodjele stipendija, nije bilo moguće dobiti potpunu i točnu sliku o iznosima učeničkih i studentskih stipendija koje dodjeljuju jedinice lokalne i regionalne samouprave. Iako su prikupljeni podaci o visini stipendija i kriterijima dodjele, analiza ukupnih zaključaka bila je otežana kako bi se očuvala točnost nalaza. Detaljni iznosi stipendija za svaku pojedinu jedinicu lokalne i regionalne samouprave dostupni su u priloženom Excel dokumentu.

Prijevoz i smještaj učenika/studenata

Istraživanje ukazuje na kontinuirani rast financijskih izdvajanja jedinica lokalne samouprave za sufinanciranje prijevoza učenika i studenata s njihovih područja. U 2025. godini, sufinanciranje prijevoza provodi 81 % gradova odnosno njih 104, dok isto čini 75 % općina tj. njih 317, nadalje što predstavlja blago povećanje u odnosu na 2024. godinu kada su ti udjeli iznosili 80 % kod gradova, odnosno 74 % kod općina. Metode sufinanciranja variraju među jedinicama lokalne samouprave, pri čemu su županije preuzele važnu ulogu u osiguravanju sufinanciranja prijevoza učenika osnovnih i srednjih škola - 18 županija u 2025. godini sufinancira učenika/studenata.

Grafikon 34. Broj JLP(R)S-ova koje sufinanciraju prijevoz učenika/studenata u 2024./2025. godini

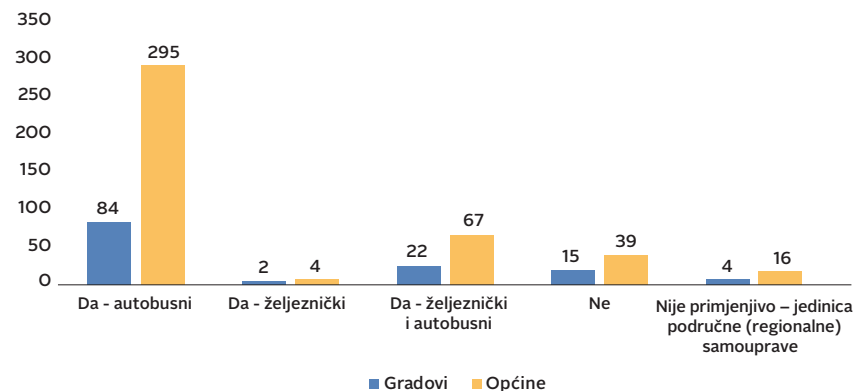

Kao pomoć roditeljima djece osnovnih i srednjih škola, Vlada RH donijela je *Zaključak o nastavku provedbe projekta besplatnoga javnog željezničkog prijevoza djece i učenika osnovnih i srednjih škola na području RH do 31. prosinca 2025. godine.*

Pitanje dostupnosti prijevoza učenicima, osobito u ruralnim i slabije povezanim područjima, jedno je od važnijih u osiguravanju jednakih obrazovnih uvjeta. Podaci za školsku godinu 2024./2025. pokazuju da velik broj jedinica lokalne samouprave preuzima odgovornost za sufinanciranje javnog linijskog prijevoza učenika.

Autobusni javni linijski prijevoz sufinancira 84 grada i čak 295 općina, čime je ova vrsta prijevoza najzastupljeniji oblik podrške. Željeznički prijevoz kao samostalan oblik osiguravaju 2 grada i 4 općine, dok kombinaciju željezničkog i autobusnog prijevoza omogućuju 22 grada i 67 općina, što ukazuje na fleksibilniji pristup u povezivanju udaljenijih sredina. S druge strane, 15 gradova i 39 općina trenutno ne osiguravaju nikakav javni prijevoz za učenike, dok u 4 grada i 16 općina ta mjera nije primjenjiva, najčešće zbog blizine škole ili drugih lokalnih specifičnosti.

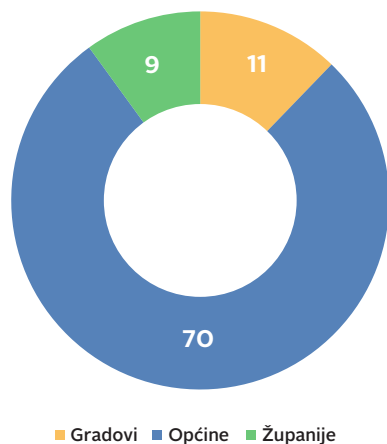
Grafikon 35. Broj jedinica lokalne samouprave koje imaju organiziran javni linijski prijevoz u 2025. godini

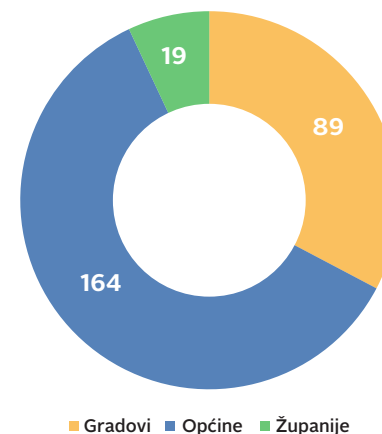
Smještaj učenika u učeničkim domovima sufinancira se sukladno *Odluci o utvrđivanju cijene usluge smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima* koju Ministarstvo znanosti i obrazovanja donosi svake godine. Sukladno navedenoj *Odluci*, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave osiguravaju sredstva za sufinanciranje potpore smještaja i prehrane učenika u učeničkim domovima u iznosu od 83,62 € mjesečno po učeniku, što predstavlja 50 % ukupne cijene.

Analizom sufinanciranja smještaja u učeničkim i studentskim domovima utvrđeno je da 43 % županija odnosno 9 pruža takvu potporu, dok je među općinama taj postotak 17 % odnosno 70 općina, a među gradovima 9 % odnosno 11 gradova. Za 2025. godinu nisu zabilježene značajnije promjene u odnosu na podatke iz 2024. godine.

Grafikon 36. Broj JLP(R)S-ova koje sufinanciraju smještaj u učeničkim/student-skim domovima u 2024./2025. godini

Grafikon 37. Broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje sufinanciraju troškove u području zdravstva u 2025. godini

Zdravstvo

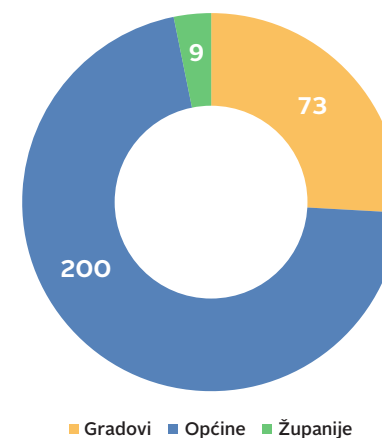
U 2025. godini zabilježen je porast broja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje sudjeluju u sufinanciranju troškova u području zdravstva u odnosu na prethodnu godinu. Dok je 2024. godine tu vrstu potpore osiguravalo 79 gradova (63 %), 150 općina (35 %) i 16 županija (76 %), u 2025. godini troškove zdravstva sufinancira 89 gradova (70 %), 164 općine (39 %) i 19 županija (90 %).

Raspon ulaganja je raznovrstan: gradovi i općine najčešće sufinanciraju dodatne timove hitne pomoći, rad ordinacija, ljekarni, specijalističkih usluga i slično, dok županije najčešće financiraju zdravstvene programe i djelatnosti domova zdravlja. Dodatno, jedinice samouprave često pokrivaju i troškove preventivnih pregleda, laboratorijskih pretraga, ortopedskih pomagala, lijekova, terapija za djecu, medicinski potpomognute oplodnje te prijevoza i stanovanja medicinskog osoblja.

2.4. STAMBENO ZBRINJAVANJE

U području stambenog zbrinjavanja, ispitanici su imali mogućnost odabira više ponuđenih mjera. Više od polovice jedinica lokalne samouprave, njih 282, izjavilo je da u 2025. godini provodi mjere stambenog zbrinjavanja, što je pad u odnosu na 2024. godinu kada ih je takav odgovor dalo 289.

Grafikon 38. Provedba mjera stambenog zbrinjavanja od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2025. godini

U 2025. godini 180 jedinica lokalne samouprave sufinancira kupnju prve nekretnine, što predstavlja rast u odnosu na prethodnu godinu kada je tu mjeru provodilo 161 jedinica. Takav oblik pomoći češće je prisutan kod 140 općina nego kod 36 gradova. Mjera oslobođenja/smanjenja komunalnog doprinosa je veća u 2025. godini u odnosu na 2024. godinu. U 2025. godini 32 grada i 74 općina jedinice lokalne samouprave osigurava mjeru u odnosu na 29 grada i 68 općine u 2024. godinu. Oslobođenje/smanjenje plaćanja komunalnog doprinosa prilikom gradnje, rekonstrukcije ili dogradnje kuće ostvaruje se putem popunjavanja zahtjeva koji se podnosi jedinicama lokalne samouprave. Obično ova pomoć uzima u obzir gradnju prve nekretnine kao pomoć mladim obiteljima i onim obiteljima s većim brojem djece. Najveći broj jedinica dolazi iz Istarske županije (15), Splitsko-dalmatinske županije (16) i Zadarske županije (13). Neke jedinice (Belišće, Dragalić, Ivanec, Rešetari) čak oslobađaju plaćanja komunalne naknade od dana početka korištenja nekretnine što treba pohvaliti jer je takva potpora dužeg trajanja, odnosno nije jednokratnog oblika.

Tablica 7. Jedinice lokalne samouprave koje osiguravaju mjeru oslobođenja/smanjenja komunalnog doprinosa u 2025. godini

Županija	Općina/Grad
Bjelovarsko-bilogorska	Garešnica, Sirač
Brodsko-posavska	Bebrina, Bukovlje, Donji Andrijevi, Dragalić, Rešetari, Stara Gradiška
Dubrovačko-neretvanska	Blato, Korčula, Metković, Ploče, Zažablje
Istarska	Buje-Buje, Buzet, Cerovlje, Funtana-Fontane, Grožnjan-Grisignano, Labin, Lanišće, Oprtalj-Portole, Pazin, Sveti Petar u Šumi, Svetvinčenat, Tinjan, Umag-Umago, Vižinada-Visinada, Vodnjan-Dignano
Karlovačka	Josipdol, Karlovac, Lasinja, Rakovica, Ribnik, Saborsko, Slunj,
Koprivničko-križevačka	Đurđevac, Križevci, Legrad, Virje
Krapinsko-zagorska	Desinić, Hum na Sutli, Pregrada, Perušić, Plitvička Jezera
Medimurska	Donji Vidovec, Mala Subotica, Mursko Središće, Nedelišće, Podturen, Sveti Juraj na Bregu, Vratišinec
Osječko-baranjska	Belišće, Đakovo, Vuka
Primorsko-goranska	Baška, Cres, Dobrinj, Novi Vinodolski, Opatija, Skrad, Vinodolska općina
Sisačko-moslavačka	Sunja
Splitsko-dalmatinska	Dicmo, Imotski, Klis, Lećevica, Milna, Okrug, Postira, Proložac, Runovići, Sinj, Stari Grad, Supetar, Sutivan, Vis, Zagvozd, Zmijavci
Šibensko-kninska	Drniš, Rogoznica, Skradin
Varaždinska	Ivanec, Trnovec Bartolovečki, Varaždinske Toplice
Virovitičko-podravska	Špišić Bukovica
Vukovarsko-srijemska	Andrijaševci, Cerna, Stari Jankovci, Štitar, Vrbanja
Zadarska	Jasenice, Novigrad, Obrovac, Pakoštane, Polača, Poličnik, Posedarje, Poveljana, Ražanac, Sali, Sveti Filip i Jakov, Tkon, Zemunik Donji
Zagrebačka	Križ, Rugvica, Sveta Nedjelja

Osim uobičajenih mjera stambenog zbrinjavanja, jedinice lokalne samouprave provode i niz dodatnih, manje zastupljenih mjera koje također doprinose lakšem rješavanju stambenog pitanja, osobito mladih obitelji. Među njima su subvencioniranje kamata na stambene kredite, sufinanciranje najamnine, te davanje zemljišta u koncesiju ili darovanje. I u ovom segmentu vidljiv je porast broja jedinica koje provode navedene mjere u 2025. godini u odnosu na prethodnu godinu.

Nadalje, županije kroz javne pozive sve češće osiguravaju bespovratna sredstva za kupnju, izgradnju, adaptaciju i rekonstrukciju nekretnina, posebno ciljajući na mlade obitelji u ruralnim područjima. Pozitivni primjeri takve prakse bilježe se u Karlovačkoj, Primorsko-goranskoj, Splitsko-dalmatinskoj i Vukovarsko-srijemskoj županiji.

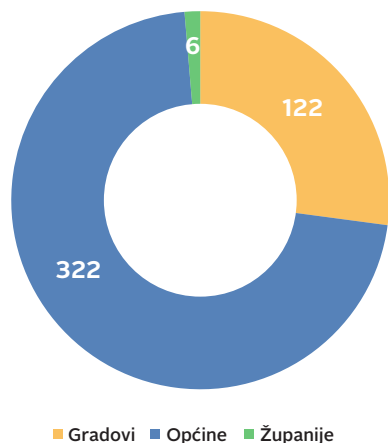
Posebnu pozornost zaslužuje inicijativa Osječko-baranjske županije, koja u suradnji s 22 jedinice lokalne samouprave subvencionira kamate na stambene kredite u ukupnom iznosu od 2 %, pri čemu svaka strana sudjeluje s po 1 %. Ovakav oblik koordiniranog djelovanja pokazuje učinkovit model suradnje na lokalnoj i regionalnoj razini.

Demografska obnova

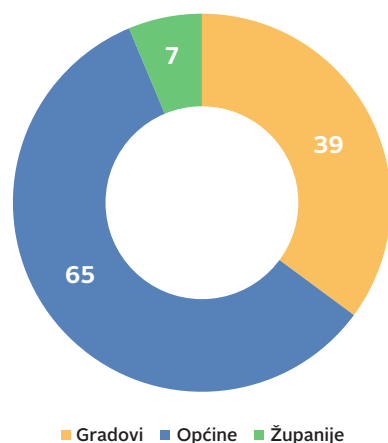
Od 2016. godine do danas, znatan broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave aktivno je ulagao u izgradnju, nadogradnju i rekonstrukciju dječjih vrtića. Prema prikupljenim podacima, čak 322 općine provele su takve projekte, dok je među gradovima taj broj 122. Osim njih, u infrastrukturne projekte predškolskog odgoja uključilo se i 6 županija.

Ovi podaci jasno potvrđuju kontinuitet ulaganja u kvalitetniji predškolski odgoj i obrazovanje te ukazuju na snažan angažman lokalne i regionalne razine u stvaranju boljih uvjeta za djecu i obitelji. Ulaganja u vrtićku infrastrukturu ne predstavljaju samo prostorno proširenje, već i temelj za demografski i društveni razvoj zajednice.

Grafikon 39. Broj JLP(R)S-ova lokalnih jedinica koje su u razdoblju od 2016. do danas izgradili, nadogradili i/ili rekonstruirali dječji vrtić

Grafikon 40. Broj lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica koje provode ili planiraju aktivnosti, akcije, kampanje, istraživanja u području demografske obnove, promicanja ravnopravnog roditeljstva.

3. OGRANIČENJA ISTRAŽIVANJA

Zahvaljujući iznimno visokom odazivu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u ispunjavanju upitnika, Ministarstvo demografije i useljništva nastavit će poticati redovito i sustavno izvještavanje kako bi se demografska baza podataka dodatno proširila i učinila što sveobuhvatnijom i korisnijom.

Iako je istraživanje pružilo vrijedne uvide, određena metodološka ograničenja i dalje su prisutna. U budućim upitnicima nastojat će se dodatno precizirati pitanja kako bi se omogućilo prikupljanje još konkretnijih i detaljnijih podataka, posebice onih koji se mogu kvantitativno analizirati i jasno interpretirati. Unatoč uložnim naporima, ove godine nije bilo moguće u potpunosti rekonstruirati sveobuhvatan prikaz iznosa učeničkih i studentskih stipendija na razini lokalnih jedinica, ponajviše zbog razlika u kriterijima i načinima dodjele. Iako su zaprimljeni podaci o visinama stipendija i uvjetima dodjele, njihovo agregiranje u smislen zaključak bilo bi metodološki nepouzđano.

Za transparentniji uvid u rezultate, kartografska i grafička vizualizacija podataka dostupna je na mrežnoj platformi <https://demografija.info>, čime se omogućuje lakše pretraživanje i razumijevanje mjera na razini svake pojedine jedinice lokalne samouprave.

Unatoč spomenutim izazovima, provedeno istraživanje predstavlja važan doprinos praćenju i analizi demografskih mjera u 2025. godini. Pruža temelj za međusobnu usporedbu lokalnih praksi, doprinosi boljem razumijevanju teritorijalnih razlika i potiče širu javnost, kao i donositelje odluka, na daljnji razvoj i implementaciju učinkovitih demografskih politika.

4. PREPORUKE

Jačanje kapaciteta predškolskih ustanova

Potrebno je nastaviti s ulaganjima u izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju dječjih vrtića i jaslica te poboljšanjem materijalnih uvjeta. U pedagoškoj godini 2024./2025., 65 jedinica lokalne samouprave (16 gradova i 49 općina) pruža novčanu pomoć roditeljima djece koja nisu upisana zbog nedostatka mjesta. Istodobno, 28 jedinica prijavljuje da više od 20 % djece vrtićke dobi ostaje na listi čekanja, a 56 jedinica bilježi isti problem za jasličku dob. Ovi podaci potvrđuju potrebu za širenjem kapaciteta i razvojem fleksibilnijih oblika rada, uključujući dvosmjenski rad.

Povećanje financijske dostupnosti vrtića i jaslica

Preporučuje se nastavak smanjenja roditeljskog udjela u cijeni usluga, s ciljem da treće i svako sljedeće dijete bude potpuno oslobođeno plaćanja. U 2025. godini čak 252 jedinice u potpunosti ukidaju roditeljski udio za treće dijete.

Proširenje mjera za djecu koja nisu ostvarila pravo upisa

Preporučuje se proširenje mjera za djecu koja nisu ostvarila pravo upisa kroz isplate novčanih pomoći roditeljima djece koje nisu upisana u vrtiće (trenutno 65 jedinica provodi ovu mjeru, s prosječnim iznosom od 246 €), uspostava i širenje programa kojima se osigurava uključivanje djece u odgojno-obrazovane programe, kao i uspostava poticajnih mjera za druge oblike čuvanja predškolske djece u obitelji i sl.

Poboljšanje dostupnosti javnog prijevoza za učenike

Cilj je osigurati jednake uvjete prijevoza svim učenicima, osobito u ruralnim i slabije povezanim područjima. Iako većina jedinica sufinancira prijevoz, 15 gradova i 39 općina još uvijek ne osiguravaju ovu uslugu. Pozivamo na snažnije uključivanje županija na sklapanje ugovora o javnoj usluzi s prijevoznicima te posljedično ugovora o sufinanciranju s Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture, sukladno važećoj Odluci („Narodne novine“ 65/21 i 8/25), čime se između ostalog osigurava i prijevoz srednjoškolskih učenika.

Jačanje koordinacijske uloge županija

Preporučuje se veća uključenost županija u usklađivanje i koordinaciju demografskih i obrazovnih mjera među općinama i gradovima, uz dodatna ulaganja u područja s izraženim razvojnim izazovima.

5. ZAKLJUČAK

Trendovi u 2025. godini potvrđuju sve izraženiju osviještenost lokalne i područne (regionalne) samouprave o važnosti aktivne uloge u demografskoj revitalizaciji svojih zajednica. Povećana ulaganja u mjere koje izravno utječu na kvalitetu života obitelji, dostupnost obrazovanja, zdravstva i stambenih rješenja, potvrđuju sve snažniju orijentaciju lokalnih sredina prema demografskoj obnovi. Posebno se ističe rast iznosa novčanih potpora za rođenje djeteta, smanjenje financijskog opterećenja roditelja u sustavu predškolskog odgoja, kao i širenje mreže besplatnih vrtića i jaslica. Uočljiv je i porast broja jedinica koje pružaju dodatnu podršku roditeljima djece koja nisu ostvarila pravo na upis u vrtić, čime se pokazuje osjetljivost na stvarne potrebe obitelji.

U području obrazovanja i zdravstva, jedinice lokalne samouprave sve češće preuzimaju aktivnu ulogu u sufinanciranju školskih udžbenika, produženog boravka, stipendija i zdravstvenih usluga, dok se u segmentu stambenog zbrinjavanja bilježi širenje mjera koje olakšavaju kupnju prve nekretnine, smanjuju komunalne doprinose i subvencioniraju kamate na stambene kredite. Sve navedeno ukazuje na rastuću svijest o važnosti stvaranja poticajnog okruženja za obitelji, osobito u ruralnim i slabije razvijenim sredinama.

Usporedba s 2024. godinom jasno pokazuje da se demografske mjere ne samo šire, već i kvalitativno unapređuju. Lokalna i regionalna razina vlasti sve više prepoznaje svoju ključnu ulogu u oblikovanju demografske slike Republike Hrvatske, a Ministarstvo demografije i useljeništa ostaje trajni partner u tom procesu – kroz podršku, savjetovanje i razvoj alata za praćenje i evaluaciju. Poseban naglasak stavlja se na važnost dostupnosti i transparentnosti podataka koji su objavljeni i putem mrežne stranice Demografija info, a za detaljniji prikaz po jedinicama dostupan je tablični Excel dokument.

Ministarstvo će i dalje unaprjeđivati istraživačke alate i metodologiju kako bi se osigurala preciznost i korisnost prikupljenih informacija, a poziv za suradnju i prijedloge ostaje otvoren svim zainteresiranim dionicima – jer upravo zajedničkim pristupom možemo graditi temelje za dugoročno demografski održivu Republiku Hrvatsku.

6. POPIS TABLICA I GRAFIKONA

Tablice

Tablica 1. Anketni odaziv jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2025. godini

Tablica 2. Usporedba prosječnog iznosa novčane potpore za rođenje djeteta prema jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave prilikom prvog uvođenja novčanih potpora i 2025. godine (€)

Tablica 3. Usporedba prosječnog iznosa novčane potpore za rođenje djeteta prema jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave između 2024. i 2025. godine (€)

Tablica 4. Jedinice lokalne samouprave koje su prve organizirale programe predškolskog odgoja

Tablica 5. Prikaz jedinica lokalne samouprave u kojima se umanjeње cijene usluge dječjeg vrtića ostvaruje ovisno o ukupnom broju djece u obitelji u 2025. godini

Tablica 6. Jedinice lokalne samouprave koje imaju besplatnu uslugu dječjih vrtića u 2025. godini

Tablica 7. Jedinice lokalne samouprave koje osiguravaju mjeru oslobođenja/smanjenja komunalnog doprinosa u 2025. godini

Grafikoni

Grafikon 1. Broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje isplaćuju novčane potpore za rođenje djeteta

Grafikon 2. Prosječan iznos novčane potpore za rođenje prvog djeteta prema indeksu razvijenosti na razini Republike Hrvatske u 2025. godini (€)

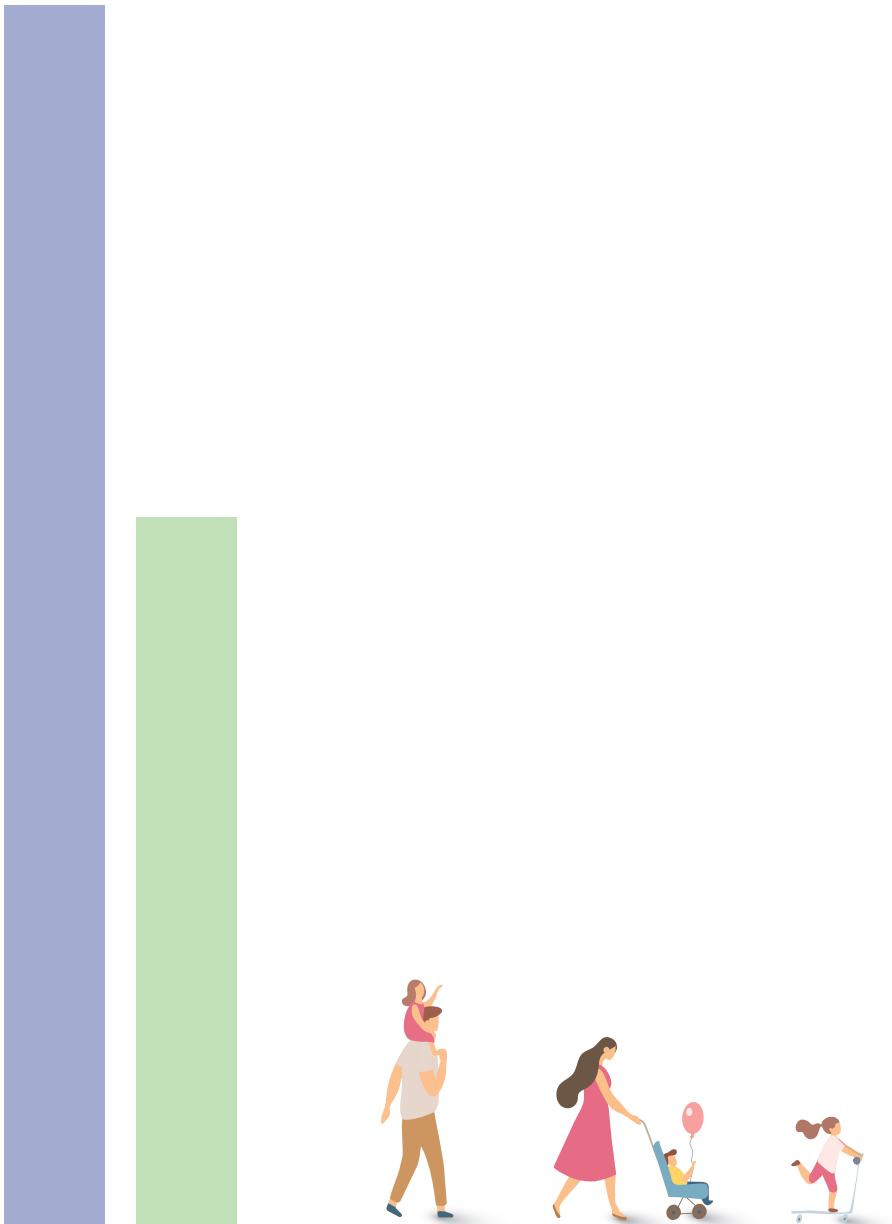
Grafikon 3. Prosječan iznos novčane potpore za rođenje djeteta u 2025. godini (€): **općine**

Grafikon 4. Prosječan iznos novčane potpore u za rođenje djeteta u 2025. godini (€): **gradovi**

Grafikon 5. Prosječan iznos novčane potpore za rođenje djeteta u 2025. godini (€): **županije**

Grafikon 6. Prosječan iznos novčane potpore za rođenje djeteta u 2025. godini (€): **općine, gradovi i županije** (Republika Hrvatska)

Grafikon 7. Najveći iznos novčane potpore po djetetu u 2025. godini (€) na razini Republike Hrvatske

Grafikon 8. Prikaz JLP(R)S-ova koji izdvajaju najveće novčane potpore po djetetu u 2025. godini (€)

Grafikon 9. Broj jedinica lokalne samouprave u kojima je organiziran program predškole u 2025. godini

Grafikon 10. Broj općina i gradova koje pružaju novčanu pomoć roditeljima djece koja nisu ostvarila pravo na upis u dječje vrtiće u 2024./2025. godini

Grafikon 11. Prosječan iznos novčane pomoći koje daju JLS roditeljima djece koja nisu ostvarila pravo na upis u dječje vrtiće u 2024./2025. godini (€)

Grafikon 12. Prosječna cijena roditeljskog udjela u dječjim vrtićima prema indeksu razvijenosti u 2024./2025. godini (€)

Grafikon 13. Prosječna cijena roditeljskog udjela u dječjim vrtićima prema jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2024./2025. godini (€) u Republici Hrvatskoj

Grafikon 14. Broj jedinica u Republici Hrvatskoj u kojima roditelji ne plaćaju vrtić za prvo, drugo i treće dijete u 2025. godini

Grafikon 15. Prosječna cijena roditeljskog udjela u dječjim vrtićima prema županijama u 2024./2025. godini (€)

Grafikon 16. Prosječna cijena roditeljskog udjela u jaslicama prema jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2024./2025. godini (€) u Republici Hrvatskoj

Grafikon 17. Prosječna cijena roditeljskog udjela u jaslicama prema županijama u 2024./2025. godini (€)

Grafikon 18. Broj JLP(R)S-a u kojima roditelji ne plaćaju jaslice za prvo, drugo, treće dijete u pedagoškoj godini 2024./2025.

Grafikon 19. Broj jedinica lokalne samouprave koje osiguravaju rad dječjih vrtića u dvije smjene u 2025. godini

Grafikon 20. Broj jedinica lokalne samouprave prema postotku broja djece u dječjim vrtićima na listi čekanja u pedagoškoj godini 2024./2025.

Grafikon 21. Postotak broja djece u jaslicama na listi čekanja u pedagoškoj godini 2024./2025.

Grafikon 22. Broj jedinica lokalne samouprave koje ulažu prema postotku lokalnog proračuna u predškolski odgoj i obrazovanje u 2024. godini

Grafikon 23. Broj jedinica lokalne samouprave koje provode programe predškolskog odgoja i obrazovanja i mjere umanjenja cijena vrtića i jaslica u 2025. godini

Grafikon 24. Broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje sufinanciraju kupnju radnih bilježnica i radnih materijala u osnovnim školama u 2025. godini

Grafikon 25. Broj JLP(R)S-a koje financiraju kupnju školskih udžbenika za srednje škole u 2025. godini

Grafikon 26. Broj jedinica lokalne samouprave koje sufinanciraju troškove produženog boravka u osnovnim školama u 2025. godini

Grafikon 27. Broj JLP(R)S koje dodjeljuju učeničke stipendije u 2025. godini

Grafikon 28. Prosječni mjesečni iznos stipendije po učeniku na razini Republike Hrvatske u 2025. godini (€)

Grafikon 29. Broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje isplaćuju jednokratnu novčanu pomoć učenicima u 2025. godini

Grafikon 30. Prosječni iznos jednokratne novčane pomoći učenicima koje isplaćuju JLP(R)S-ovi u 2025. godini (€)

Grafikon 31. Broj JLP(R)S-a koje dodjeljuju studentske stipendije u 2024./2025. godini

Grafikon 32. Prosječni mjesečni iznos stipendije po studentu koje isplaćuju JLP(R)S-ovi u 2024./2025. godini (€)

Grafikon 33. Prosječni iznos jednokratne novčane pomoći studentima koji isplaćuju JLP(R)S-ovi u 2024./2025. godini (€)

Grafikon 34. Broj JLP(R)S -ova koje sufinanciraju prijevoz učenika/studentata u 2024./2025. godini

Grafikon 35. Broj jedinica lokalne samouprave koje imaju organiziran javni linijski prijevoz u 2025. godini

Grafikon 36. Broj JLP(R)S-ova koje sufinanciraju smještaj u učeničkim/studentskim domovima u 2024./2025. godini

Grafikon 37. Broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje sufinanciraju troškove u području zdravstva u 2025. godini

Grafikon 38. Provedba mjera stambenog zbrinjavanja od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2025. godini

Grafikon 39. Broj JLP(R)S-ova lokalnih jedinica koje su u razdoblju od 2016. do danas izgradili, nadogradili i/ili rekonstruirali dječji vrtić

Grafikon 40. Broj lokalnih i područnih (regionalnih) jedinica koje provode ili planiraju aktivnosti, akcije, kampanje, istraživanja u području demografske obnove, promicanja ravnopravnog roditeljstva

Napomena:

Podaci o demografskim mjerama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2025. godini su javni, ali molimo da prilikom prenošenja informacija navedete kao njihov izvor Ministarstvo demografije i useljeništvu.

BILJEŠKE

ISBN 978-953-8590-07-8

9 789538 590078